

Nya Åland

17 OKTOBER 2008 NR 243 PRIS 1,20 €

...men Hemma är bäst!

TEMATIDNING. Nyans bilaga Hemma kommer med dagens tidning. I den kan du läsa om allt från köksinredning och fönstertvätt till hur det gick till då brev-bäraren **Gunvor Andersson** byggde sig ett hus. Vi har också besökt familjen **Hancock** i Eckerö och **Elin Sundback** som bor i farmors trea.

Dessutom handlar Hemma om gardiner, badrum, vinbladsdolmar och **Patrik**, 48, som flyttar hemifrån.

Färsk prostitutionsrapport:

Sex säljs på Åland via internetsidor

NYHETER. Det finns ingen synlig gatu-prostitution men däremot säljer kvinnor sex på Åland via svenska hemsidor.

Det visar en nordisk rapport som kom ut igår.

–Varför skulle Åland vara ett undan-tag? Det här förekommer i alla nordiska länder, säger **Vivan Nikula**, chef för jämställdhetsfrågor på landskapsregeringen.

Nu och då cirkulerar rykten om prostitution på åländska hotell. Polisen ute-

sluter inte att så är fallet, men uppfattningen är ändå att det inte sker.

–Det kan konstateras att det förekommer, speciellt sommartid, mycket människor på Åland och på hotellen. Om detta inkluderar prostitution i någon mindre mängd är svårt att säga. Det kan förstås inte uteslutas men min uppfattning är att det inte förekommer öppen prostitution på Åland, säger kriminalkommissarie **Henrik Hagelberg**.

SIDAN 10

Eläkeläiset intar Dino's

NÖJE. I morgon kväll bjuder det kontroversiella bandet Eläkeläiset på hård-rockcovers med en speciell touch. Förutom att de bland annat sjunger Kisscovers på finska är takten en helt annan än vad man förväntar sig.

Nya Åland har pratat med bandets keyboardist och sångare **Onni Waris** för att diskutera deras speciella musikstil men också deras tunga spritvanor.

SIDAN 14

Fängelse för förskingring

NYHETER En kvinna i 30-årsåldern har dömts till sex månaders fängelse för grov förskingring. I den livsmedelsbutik där hon jobbade 2007 annullerade hon kassakvitton upprepade gånger och tog motsvarande summor ur kassapparaten. Åklagaren ansåg att hon kommit över nästan 14.000 euro, men rätten kom fram till att det inte ställts utom rimligt tvivel att summan var så stor.

SIDAN 3

Ninjamannen gick in på dagis

NYHETER. Den så kallade Ninjamannen har besökt daghemmet Väktars i Mariehamn. Enligt en förälder gick mannen in, sade något obegripligt och gick sedan ut igen. Besöket ledde till att Väktars låste alla dörrar. Men trots att ninjamannen har uppträtt hotfullt mot journalister finns det ingenting som tyder på att han är farlig för allmänheten och polisen har inte heller fått in någon anmälan mot mannen.

SIDAN 11

Vanlig syn. Peter Johansson vid TBL brunnborrning har nyligen borrar för bergvärme i Jomala Gölby. Också många andra fastigheter har bytt ut oljepannan.
Foto: ERKKI SANTAMALA

Stort sug efter värme ur berget

NYHETER. På var och varannan gårdsplan brummar stora bormaskiner. Just nu är det rusning efter bergvärme – dyr att installera men billig i drift och bra för miljön.

Ut åker oljepannor och tankar. In kommer värmepumpen, och bidrag kan man dessutom söka hos landskapet.

För fyra år sedan fanns det ungefär 3.500 oljepan-

nor i småhus runt om i landskapet. Cirka en fjärdedel har ersatts av andra uppvärmningssystem sedan dess, och bara i år har nästan 200 ansökningar om stöd kommit in till landskapet.

–Det är stort sug efter bergvärme. Det kan man lugnt säga, konstaterar bolåneinspektör **Sten Eriksen** på landskapsregeringen.

SIDORNA 4-5

kultur

8

Synnöve Westerberg regisserar när teaterföreningen i Mariehamn repar in en engelsk fars.

nöje

16

Mark Wahlberg spelar tuffe snuten Max Payne, i filmen med samma namn. Världspremiär i dag – även på Savoy.

sport

19

Sundskillen **Mathias Mattsson**, 11, spelade fotboll på en av sina höstlovsdagar.

åland 24 ikväll

Gäst i Rakt på är **Krister Ståhlberg**, direktör för Svenska Kulturfonden

mobil.nyan.ax

Senaste nytt direkt i din mobiltelefon!

Madrasser för alla!

Just nu har vi extra bra priser på sängar. Välkommen in och provligg!

Madrass +
bäddmadrass
545€
(730€)

**Lång-
lördag!**

Välkommen in i vår
nyrenoverade butik.
Lördag 18/10 har vi
öppet kl. 10-16.

Madrass +
bäddmadrass
700€
(975€)

Madrass +
bäddmadrass
1545€
(1965€)

1. Rammadrass Bedtime Comfort No.1, 90x200 cm inkl. bäddmadrass No.1 **545€** (730€) exkl. ben **2. Rammadrass** Bedtime Comfort No.2, 90x200 cm inkl. bäddmadrass No.2 **700€** (975€) exkl. ben **3. Ställbar madrass** Bedtime comfort No.2, 90x200 cm inkl. bäddmadrass No. 2 **1545€** (1965€) exkl. ben

Åland Lövdalsvägen. 018-317 44. Mån 9-19. Tis-Tor 9-17.30. Fre 9-17. Lör 10-16. Erbjudandet gäller tom 19 oktober och kan ej kombineras med andra erbjudanden. Skraddarsydd finansieringsalternativ med Aktiiviraha.

mio

Arbetar med träd. Einar Formo är vd för trädplanterarföretaget Better Globe - Bättre jordglob. Linda Enqvist är företagets ambassadör för Åland.

Pengar som bokstavligen växer

Investera 13 euro och du får inte bara pengarna tillbaka med rejäl ränta, sammanlagt 146 euro, utan du deltar också i kampen mot dels fattigdomen i Afrika och dels den globala uppvärmningen.

Unika Better Globe har nått Åland.

Better Globe kan presenteras som ett investeringsföretag där man på lång sikt får tillbaka alla sina satsade pengar och det med vinst.

Better Globe kan också presenteras som ett företag som sysslar med mikrofinansiering och som ett som ger arbete åt åtskilliga afrikaner. Eller som ett företag som satsar på utbildning genom att bygga skolor i Afrika. Eller som ett företag som bekämpar den globala uppvärmningen och öknens frammarsch genom att plantera träd.

Men Better Globe kan däremot inte presenteras som en biståndsorganisation.

– Vi sysslar med business inte med bistånd, vi är ett privat företag, betonar **Einar Formo**, vd för företaget Better Globe.

Ger avkastning

Norrmannen Formo är på Ålandsbesök för att introducera Better Globe här.

Företaget grundades för två år sedan av honom och hans landsmän **Rino Solberg** och **Jan-Tore Øvrevik**.

Affärsidén är enkel. Better Globe säljer dels enskilda träd för 13 euro styck och dels månadsbaserade donationspaket för 49 euro.

Från det femte året efter donationen börjar träden ge en avkastning. Donatorn får 15 procent av trädets inköpspris i femton års tid och det tjugonde året dessutom en klumpsumma som är 10 gånger insatsen.

Donerar man ett träd för 13 euro får man alltså 15 gånger 1,95 euro och 130 euro, tjänsten blir 146 euro.

Fattiga jordbrukare

Ett helt donationspaket innehåller fyra träd som företaget skänker till fattiga jordbrukare i Afrika. Då träden växer till sig, innebär de inkomster för bönderna.

Paketet innehåller dessutom två träd som planteras i dotterbolaget Better Globe Forestrys plantager. I plantagerna arbetar uteslutande lokalbefolkning.

Träden är i första hand *Acacia Senegal*, som producerar gummi arabicum, och *Mukau*,

ett utrotningshotat träd med ett virke som liknar mahogny.

Beviljar lån

Av donationssumman på 49 euro går dessutom 1,5 euro till mikrofinansiering, det vill säga till en bank som beviljar mindre lån till fattiga enligt samma modell som nobelpristagaren **Muhammad Yunus** Grameen-bank.

1,5 euro av paketet används slutligen för att bygga skolor i stiftelsen Child Africas regi.

Männen bakom det både politiskt och religiöst obundna Better Globe deklarerar öppet att de inte tror på välgörenhet men däremot på hjälp till självhjälp.

Deras modell leder till att fattiga bönder får mer inkomster genom träden, genom arbete och genom mikrolån. Better Globes målsättning är att år 2026, då företaget fyller tjugio år, vara den största banken för mikrolån till fattiga jordbrukare i hela Afrika.

Tre skolor

Eftersom fattigdom och bristfällig utbildning är två begrepp som går hand i hand väljer Better Globe att satsa på utbildning. Hittills har stiftelsen Child Africa byggt tre skolor för Better Globes pengar, två i Uganda och en i Kenya.

Här är företagets målsättning att innan slutet av år 2026 bygga fler skolor i Afrika än någon annan någonsin gjort.

Better Globe har också fått smaka på korruption. Företaget tar inte bara avstånd från all form av korruption i den egna verksamheten utan satsar också på att utbilda nya korruptionsfria generationer.

Binder koldioxid

Genom att plantera träd handlar verksamheten till sist men inte minst om miljö.

Av, till exempel, Kenyas hela yta är i dag bara 1,7 procent skog. Afrikanska skogar avverkas samtidigt som Sahara breder ut sig med fart. Genom att plantera träd kan man mota uttorkningen i grind.

– Ett träd binder dessutom 30 ton koldioxid under sin livstid, säger Einar Formo.

– Vi producerar i dag i medeltal 24 ton koldioxid per person och år, genom att investera i ett donationspaket kan man alltså betala sin personliga skuld i den globala uppvärmningen.

Målsättningen vad miljöaspekten beträffar är att man före utgången av 2026

skall ha planterat fem miljarder träd.

Stiga i värde

Better Globe har garderat sig mot att det inte skall komma en dag då företaget står utan träd. En finanskris undviks genom att för varje köpt träd plantera två. Plantagerna, som förövrigt har anlagts på mark som ingen annan vill ha, finns ut på flera olika orter och också, för att förhindra att de försvinner på grund av politisk oro, i flera länder.

Dessutom har varje plantage brandgator som hindrar en eventuell skogsbrand att härja fritt.

Människans konsumtionsvanor i kombination med avverkning gör att Better Globe tror att alla träd som planteras kommer att stiga i värde.

Enorm succé

Det är inte speciellt svårt att förstå att Better Globe redan under sina två första år har gjort en enorm succé.

– Det är främst privatpersoner som köper träd, säger Formo.

Motiven varierar. Det kan handla om allt från dopgåvor och julklappar till att investera med tanke på den egna pensionen. Men för många handlar det huvudsakligen om en helt ny form av u-landshjälp.

Både privatpersoner och företag har sett till att 150.000 träd redan står med rötterna i den afrikanska myllan. Ett 70-tal afrikaner får för första gången i sitt liv lön för arbetet i plantagerna medan deras barn får möjlighet att gå i en nybyggd skola. I Uganda pågår ett samarbete med landets finansministerium kring mikrofinansiering av ett kvinnoprojekt.

Första gången

I går presenterade företaget sin affärsidé i Mariehamn och Åland har också nu ett eget ombud, en ambassadör, **Linda Enqvist**. Hon är hemma från Åland men bosatt i Sverige.

– Det är första gången Better Globe är i Finland, konstaterar Linda Enqvist.

Mera information om både företaget och verksamheten hittar man på www.betterglobe.se/9467. Vill man bli medlem och köpa träd är de fyra siffrorna i adressen viktiga för att just Linda skall få sin provision.

Linda kan också nås på telefon +46 70 759 0171.

Text och foto
TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
tittle.tomroth@nyan.ax

Ingalisa och Nils Dahlblom valde hela paketet

Nu får ”Farmen” i Gölby värme

Hela paketet med inspektion, offert, borrning i berget och installation av värmepump.

Det var det som fick Nils och Ingalisa Dahlblom i Jomala Gölby att slå till.

Namnet ”Farmen” är gammalt – **Ingalisa Dahlbloms** pappa Väinö Jansson var rävfarmare.

Borrhålen invid huset är nya. Härifrån kommer värmen som ersätter den tidigare oljeeldningen.

Nils Dahlblom berättar varför det blev just bergvärme för deras del.

–Vi begärde offert på hela paketet – allt från att få bort oljepannan till att få hålet borrarat och bergvärmepumpen installerad. Det skilde en hel del i pris mellan olika företag.

Möjligheten till totalentreprenad – inklusive besiktning på förhand – gjorde beställningen enklare, konstaterar han.

135 meter djupt

När Nya Åland hälsade på borrades hålet – 135 meter djupt – som bäst cirka fyra meter från huset. Följande steg är att gräva ett dike till pannrumsvägen och dra in slangarna. Till sist installeras pumpen som är ungefär lika stor som den gamla oljepannan.

–Det känns som ett bra val. Vi är så pass gamla att vi knappast kommer att hinna förtjäna in kostnaden för den nya anläggningen, för så pass stor investering är det nog. Men vi blir i alla fall kvitt oljepannan och beroendet av den dyra oljan.

Makarna Dahlblom funderade också på alternativet med luftvärmepump till det vattenburna systemet, men valde bort det eftersom det är svårt att få ut tillräckligt mycket värme under de kallaste dagarna.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Nöjda. Nils och Ingalisa Dahlblom i Jomala Gölby är nöjda med sitt val av värmesystem för framtiden, bergvärme. –Det är en ganska stor investering, men vi blir ju kvitt oljeberoendet, säger de.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Kim Mäki på Storå rör Åland ab

”Det finns många oljepannor kvar på Åland”

I snart ett år har olika begsborraren åkt runt på Åland och borrar hål för bergvärme.

–Det finns många oljepannor kvar, konstaterar Kim Mäki på Storå rör Åland ab.

VVS-företaget – ett dotterbolag till Ab Storå rör i Sverige som etablerade sig i landskapet i början av året – erbjuder totalentreprenad på bergvärme.

–Jag tror att det är uppskattat, säger Kim Mäki.

Billigast i drift

Också en del luft-till-luftvärmepumpar har installerats, men däremot nästan inga luft-till-vattenpumpar efter-

som de är cirka 25 procent dyrare i drift, alltså kostnad för el, än bergvärmepumparna.

–Luftvärmepumpar är beroende av utomhustemperaturen. Bergvärmen ger konstant temperatur året runt.

Enligt Kim Mäki är antalet oljepannor i Sverige rätt få vid det här laget. Annat är det på Åland.

–98 procent av vår marknad består av befintliga hus och befintliga system, alltså att byta ut olja mot bergvärme.

Program räknar ut

På Åland verkar en handfull VVS-företag. Bergsborrningsföretagen är två. TBL brunnsborrnin ab anlitas av

Det behövs starka grejor för att borra i urberget.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Stora rör Åland ab.

Innan anbud ges företas inspektion hos kunden.

–Via vårt beräkningsprogram, där vi knacker in alla data, kan vi räkna ut offerter skilt för varje hus.

Det är svårt att ge ett generellt prisförslag. Storleken på huset bestämmer hur stor pump som behövs, och om berget har mycket sprickor kan det bli problem för borrarna även om det är ovanligt.

Cirka 14.000 euro

–Men man kan utgå från att

en normal villa på 120 kvadratmeter behöver en 7 kilowatts värmepump och ett borrhål på 130 meter. Då blir paketpriset cirka 14.000 euro.

Men man ska inte spara pengar på att försöka göra röret för kort, tvärtom.

–Vi plussar alltid på minst 20 meter på det framräknade djupet för säkerhets skull.

Driftsmässigt betyder bytet av oljeeldning till bergvärmepump mycket. Kim Mäki räknar ut att med dagens oljepris – strax under 1.000 euro per kubikmeter – och ett elpris på cirka 10 cent per kilowattimme för värmepumpen så sparas investeringen i bergvärme in på fyra-fem år.

–Det lönar sig absolut, är hans slutsats.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Stort sug efter bergvärme

Hittills i år har närmare 200 ansökningar om bidrag för alternativa värmesystem kommit in till landskapet.

Det är många fler än i fjol.

–Det finns ett stort sug. Det kan man lugnt säga, berättar **Sten Eriksson**, bolåneinspektör vid landskapsregeringen och den som administrerar ansökningarna.

1998-2003 erbjöds landskapsbidrag för första gången för konvertering till miljövänligare system än olja och direktel. Under de åren kom cirka 450 ansökningar in.

I samband med en tilläggsbudget 2006 återinfördes bidraget. Det året kom 83 ansökningar in, och de som godkändes gällde främst ved, pellets och spannmål. 2006 fanns det 140.000 euro

i budgeten och året därpå var anslaget lika stort.

Också värmepumpar

2007 infördes bidrag också för värmepumpar och efterfrågan ökade mycket.

I år finns 200.000 euro i budgeten, och efterfrågan har nästan exploderat.

–Det blev en våldsam skjuts. Nu står värmepumparna för över 80 procent av bidragsansökningarna.

Hittills i år har nästan 200 ansökningar kommit in. Av dem är 153 berg- eller jordvärmepumpar, men det finns också en hel del ansökningar om luftvärmepumpar – endast luft till vattenburet system är bidragsberättigat – och solfångare.

–Det är glädjande att ett 20-tal bidragsansökningar varje år rör solfångare. Det är den enda tekniken där vi vet att energipriset fortfarande är noll också efter lång tid. Jord- och berg-

ur berget

FAKTA/BIDRAG

■ Ansökningarna ska göras innan arbetet inleds. Arbetet ska utföras inom en viss tid, annars förfaller det beviljade bidraget. För nya hus beviljas inga bidrag. ■ För bergvärmepump är bidraget 1.200 euro, för luftvattenvärmepump 1.000 euro, för vedpanna 1.800 euro och för pelletspanna lika mycket. För solfångare betalas i genomsnitt cirka 25 procent av kostnaden eftersom den energiformen är mest miljövänlig. ■ Snittpriset för omläggning till bergvärme är cirka 14.900 euro, en siffra som räknats fram som medeltal av ett 20-tal genomförda projekt. Landskapsbidraget är alltså ungefär 8 procent i medeltal. Dessutom får de flesta fastighetsägare en tilläggskostnad på cirka 1.000 euro för avlägsnande av oljetank och panna. ■ De flesta hus byggda före 1980 på Åland har oljeeldning. År 2004 fanns det cirka 3.500 fristående småhus med oljeuppvärmning i landskapet.

värme behöver en insats av el som inte är försumbar, och elen varierar ju i pris.

Ligger på minus

Årets anslag är redan mer än förbrukat om man ser till antalet ansökningar, säger Sten Eriksson.

–Vi vet inte hur vi ska lösa det. Om efterfrågan fortsätter att vara så här stor så blir det antagligen en fråga i en tillägsbudget. Det är lagtinget som bestämmer. Om det inte kommer mera pengar måste vi börja avslå ansökningarna.

Cirka 800 värmepumpar har installerats under de senaste tio åren på Åland, med fokus på de två senaste åren, sammanfattar han.

–Olika tider har olika fokus, och just nu är det viktiga att komma från oljeberoendet och minska koldioxidutsläppen.

Politikerbeslut

Det är förklaringen till att värmepumparna i början inte var bidragsberättigade. Pumparna

tar el och de bidrar på så vis till växthuseffekten. Elförbrukningen ökar alltså när olja byts mot bergvärme.

–Vi följde den svenska energimyndighetens årsrapport och stödde bara koldioxidneutrala alternativ som ved, pellets och sol. Men politikerna ville ha med värmepumparna och då blev det så.

Bergvärme billigast

Energikompetenscentret Motiva i riket har räknat fram dyrare och billigare former av uppvärmning i småhus på basis av investeringskostnader, årlig differens och underhållskostnader. Jämförelsen visar att oljan är dyrast.

På andra plats kommer direkt- och indirektverkande el och på tredje plats fjärrvärme. Billigast av alla energiformer är bergvärme.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Dumpa inte bilen, tjäna på den

Dumpade bilar hittar alltid sin ägare och räkningen för bärgningen kommer som ett brev på posten. Då är det klokare att söka ut skrotningspremie.

En blå bil har stått vid vägkanten mellan Nya Ålands och HP värme och kylas infart sedan juli. Först bryr ingen sig om den, men när registerskyltarna försvinner och vi är inne i oktober känns det lite irriterande att få sikten och framkomligheten störd av någons skrotbil.

Nya Ålands VD **Stefan Norrgrann** säger att marken tillhör Mariehamns stad och att de är medvetna om problemet.

–Jag talade med **Kaj Herlin** på markavdelningen för över en månad sedan, men bilen står kvar.

På markavdelningen svara Kaj Herlin på hur ärendet fortskrider.

– Vi har reagerat på att bilen står där. Polisen har talat med pappan till ägaren och tagit registreringsbrickorna eftersom bilen var avregistrerad.

Betala bärgningen

Nästa steg är att Kaj Herlin skriver ett brev till bilägaren där man uppmanar ägaren att ta vara på bilen. Om staden tar vara på den får ägaren stå för bärgningskostnaderna. Och går miste om skrotningspremien.

Hur vanligt är det att man lämnar bilen på annans mark?

–Mindre vanligt än tidigare. I och med skrotningspremien får man numera pengar för bilen.

Men Herlin säger också att man inom staden kört hårt med att samla in bilar och

Övergiven. Denna bil har lämnats på stadens mark utanför Nya Ålands parkering. Foto: ERKKI SANTAMALA

på så sätt blir inte bilarna stående länge.

För tillfället har Herlin tre bilar till vars ägare ska få ett brev där de uppmanas att ta hand om sin bil annars tar staden itu med saken.

Kan ägaren "ta tillbaka" sin bil och skrota den själv?

–Jag är osäker hur det är i det här fallet när polisen tagit brickorna.

Kontrollerar ägaren

Äldre konstapel **Börje Andersson** är den vid polisen som oftast tar hand om de dumpade bilarna när markavdelningen begär hjälp.

– Vi kontrollerar om bilen

är avregistrerad. Finns det inga brickor kontrollerar vi chassinumret.

Så med andra ord lönar det sig bättre att ta vara på sin skrotbil och få skrotningspremien än att ställa den på någon annans mark och få räkningen på bärgningskostnaderna.

Börje Andersson varnar också för att lämna bilen stående med registerbrickorna på.

–Mitt i allt kan de dyka upp på en annan bil.

Skrotningspremie

Men, och det finns alltid ett men. Skrotningspremien gäller bara bilar som blir av-

registrerade tidigast den 1 juni i år, då systemet togs i bruk. De får heller inte ha stått avregistrerade mer än 4 månader under de senaste 12 månaderna. Och registerbrickorna behövs för avregistreringen.

– Tanken är att få bort gamla bilar som rullar på vägen. Det finns ingen åldersgräns på bilarna, men de flesta är äldre än från 90-talet. De är de värsta bovarna eftersom de saknar katalysator, säger **Helena Blomqvist** på landskapets miljöavdelning.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax
tfn 528 406

Influensan tros nå Åland i slutet av november

Dags att vaccinera sig mot flunsan

Vaccinationen mot årets influensa börjar på måndag
På Ålands hälso- och sjukvård hoppas man i år att intresset bland allmänheten på Åland växer. För trots att vaccinationen är avgiftsfri för små barn och pensionärer var intresset i fjol svalt.

Förra hösten infördes influensavaccinering för barn. Likt den för personer över 65 år är vaccinationen för barn under tre år gratis.

Men intresset på Åland var litet. Endast 33 procent av de åländska barnen under 35 månader vaccinerades, vilket kan jämföras med 44 procent av barnen på fastlandet. Det visar siffror som Ålands hälso- och sjukvård, ÅHS, har tagit del av.

–I och med att det är nytt sedan i fjol är föräldrar försiktiga och avvaktar med vaccinationen. Så fort kunskapen sprider sig om hur bra vaccinationen är för att hindra barnen att smittas av influensan och slippa följdskador som öron- och hjärnhinneinflammation, tror jag att vaccinationen blir lika naturlig som andra vaccinationer mot barnsjukdomar, säger Bir-

gitta Hermans, klinikchef vid ÅHS.

Två syften

Hon menar att ÅHS främsta syfte med att få föräldrarna till att vaccinera sina barn är att minska barnens lidande som influensan innebär, men också därför att det är en samhällsekonomisk fråga.

–Barn har kraftigare virusutsöndring än andra och sprider därför sjukdomar lättare. Så färre sjuka barn innebär att det totalt blir färre läkarbesök och så vidare, säger hon.

Även bland de äldre medborgarna har intresset för vaccinationen tidigare varit lågt. Endast 41 procent av den åländska befolkningen över 65 år, vilka alltså också får vaccinera sig avgiftsfritt, gjorde det. Motsvarande siffra i riket var 48 procent.

–Vi har förhoppningar om att 70 procent vaccinerar sig i år, säger Hermans.

Influensan på väg

Årets influensaepidemi sägs enligt Hermans vara allvarligare i år än i fjol. Vad hon erfar finns den just nu i södra Sverige och är på väg norröver.

Redo vaccinera. Överskötare Birgitta Hermans och Siv Erikson, sjukskötare på hälsocentralen i Mariehamn, hoppas att många fler ska vaccinera sig mot influensan i år jämfört med i fjol. Arkivfoto: ANDERS SIMS

–Jag tror att influensan når oss i månadsskiftet november-december. Så vi vaccinerar från och med nu på måndag och fram tills vi upptäcker första fallet här. Efter det är det för sent att vaccinera, säger hon.

Den avgiftsfria vaccinationen gäller även för personer som lider av diabetes, nedsatt njurfunktion, kronisk hjärt- eller lungsjukdom eller

personer med nedsatt immunförsvar.

De som vill vaccinera sig men inte tillhör någon av de avgiftsfria grupperna kan hämta recept på någon av kommunernas läkarmottagningar och därefter köpa vaccinet på ett apotek till en kostnad av tolv euro.

MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 478

Kiki Alberius-Forsman

Epost: kiki@nyan.ax

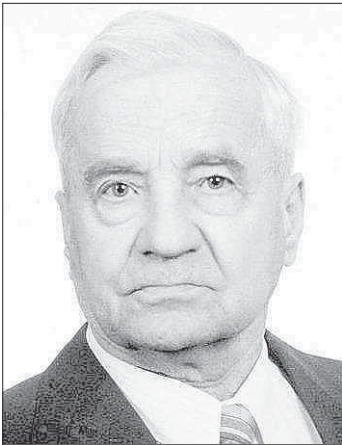
Telefon: 528 451

Vi firar1-15 år

Johannes Lindman i Mariehamn fyller 6 år i dag den 17 oktober. Han gratuleras av farmor och farfar.

Döda

YRJÖ DAHLSTRÖM
Den 14 oktober avled **Ilmari Yrjö Dahlström** i Mariehamn. Han var född den 20 maj 1913 i Sibbo och änkeman efter **Edith**, född **Eriksson**, som avled för två år sedan.

www.nyan.ax

DÖDA

Vår älskade
Sylvia Maria Jansson

* 4.1.1915 på Norrgårds i Sonboda, Föglö
† 28.9.2008 i Mariehamn

Till mamma

*Du var styrkan, gudstron och livets klippa för oss
Du var kärlek, lycka, omsorg, klokskap
Vi saknar Dig så djupt när Du nu kastat loss
från dagens möda, oro, id och glädjefull gemenskap*

*Du längtat i tolv års saknad efter far, din man
I sköna himlasalar möts Ni nu igen i evighet
Må vandrigen bli dans och sång och glädje sann
Kanske drömmarna slår in i Herrens härlighet*

*Mor kära mor, Du tog ett ögonblick i sänder
när kroppen börjat svika vad Ditt hjärta ville ge
Ett långt liv med allt ansvar Du haft i Dina händer
vi tackar Dig, vi sörjer Dig, vi längtar att igen Dig se*

**Robert
Birgitta
Roger och Evalotta
Esther**

Tack Sylvia för all vår närhet och Din kärlek
Gerd

*Vi minns Dig med kärlek, ömhet och glädje
Du hade ett hjärta så innerligt gott.
Tack älskade mormor och farmor för allt*

**Patrik, Jessica, Daniela, Jennifer,
Tina, Malin, Mette, Josephine, Ida,
Alexander, Isak och Emmanuel med familjer**

Tack Sylvia för allt

Stor släkt och många vänner

Jordfästningen äger rum i Föglö kyrka lördagen den 25 oktober kl 12.00. Därefter inbjuds till minnesmåltid på restaurang Seagram i Degerby. Välkomna. Sylvias hjärta klappade särskilt varmt för Föglö Hemgård, bankkonto 660100-2058246.

Efter giftermålet den 31 december 1938 kallades Yrjö Dahlström till sitt lands tjänst i kriget mot Sovjet Han deltog i vinterkriget på Karelska Näset och var även ute i fortsättningskriget vid Hangö-fronten och Kliment-ski holme i Onega.

Till Åland flyttade han med sin maka 1945 från Ingå.

1947 kom han i sjöbevakningens tjänst som sjöbevakningsbåtsman och tjänstgjorde först på Storklubb. En tid var han på sjöbevakningsfartyget Tiira och därefter stationerades han på Enskär i åtta år.

Ungefär ett år var Yrjö Dahlström i tjänst på Saggö innan han flyttade till Kökars sjöbevakning. Där stannade han sedan till pensioneringen 1968.

Därefter har jubilaren ägnat sig åt andra uppgifter, varit varumottagare på varuhuset Varmans och fungerat som eldare vid Ålands centralsjukhus. Byggnadsarbete, målning och tapetsering tyckte han också om att jobba med.

I början av 1990-talet flyttade makarna till Mariehamn. Paret var aktivt i Åland missionsförsamling.

Ett stort fritidsintresse var cykling. På sommarstället i Föglö Björsboda vistas de ofta och där firades också Yrjö Dahlströms 95-årsdag i maj i år.

De sista åren tillbringade han på Trobergshemmet i Mariehamn.

Närmast sörjande är barnen **Rode, Jerker, Damaris** och **Mirjam** med familjer.

Vem var mr X i Fotoklick?

Geta sockensällskap samlar in gamla fotografier i gårdar och byar i Geta. Nyans läsare ombeds hjälpa till med ett namn på en man på denna roliga bild av en fotoklubb kallad Fotoklick.

På vidstående bild syns medlemmarna i ”Fotografiska förbundet” som även kallade sig för ”Fotoklick” eller ”Amatörklubben” och som namnen antyder sysslade med fotografering.

Detta försiggick på 1920-talet och vi har fått fram namnen på alla deltagare på bilden utom en.

De är från vänster: **Rudolf Boman, Valborg Wikström, gift Söderström, Mikko Häggblom, Lina Sundqvist, mr X, Lennart Mattsson, Lydia Holmberg** och **Volter Malmqvist.**

Kan någon av tidningens läsare hjälpa oss och säga vem mr X var, så är vi synnerligen tacksamma. Ring gärna i så fall till **Karl Jansson** på tel 0457-3828732 eller **Nils Olof Sundblom** på tel 0457-5958408 eller **Jan Snellman** på 0457-3555802. (ka-f)

Bildgåta. Vem kan hjälpa Geta sockensällskap identifiera mannen högst upp på bilden, nummer fem från vänster?
Foto: PRIVAT

Positionslistan

Birka Cargo Ab Ltd

Baltic Excellent: Braviken 22.10, Hallstavik 23.10.

Birka Exporter: Raumo 16.10, Hull 21.10, Antwerpen 22.10, Helsingfors 27.10.

Birka Transporter: Antwerpen 16.10, Helsingfors 21.10, Antwerpen 25.10, Åbo 29.10.

Birka Shipper: Hangö 16.10, Bilbao 22.10, Antwerpen 25.10, Helsingfors 29.10.

Birka Carrier: Antwerpen 18.10, Helsingfors 21.10, Åbo 22.10, Raumo 23.10, Hull 27.10.

Birka Express: Hull 18.10, Helsingfors 21.10, Kotka 22.10, Hull 25.10, Helsingfors 28.10.

Birka Trader: Helsingfors 18.10, Kotka 20.10, Hangö 22.10, Bilbao 27.10.

Godby Shipping

Link Star: Holmsund 18.10, Rotterdam 24.10, Dublin 27.10.

Midas: Raumo 17.10, Gdynia 20.10, Kotka 22.10.

Mimer: Rouen 21.10, Bremerhaven 24.10.

Miranda: Lübeck 18.10, Fredrikshamn 20.10, Kotka 22.10, Amsterdam 27.10.

Misana:Harwich 17.10, Åbo 20.10, Kotka 21.10, Raumo 22.10, Santander 28.10.

Misida: Ferrol 21.10, Santander 22.10.

Mistral: Amsterdam 20.10, London 21.10, Lübeck 25.10.

Gustaf Erikson

Ahtela: Linjetrafik Helsingfors –Muu- ga v/v.

Tingö: Immingham 20.10, Rotterdam 21-22.10.

Amore: Östersjötrafik.

Josefine: Östersjötrafik.

Nathalie: Östersjötrafik.

Rettig Group Ltd Bore

Auto Baltic: Bremerhaven 17.10.

Auto Bank: Setubal 20.10.

Auto Bay: Santander 20.10.

Belgard: Grangemouth 20.10.

Borden: Åbo 20.10.

Bravaden: Ingå 18.10.

Estraden: Cuxhaven 20.10.

Fingard: Hamburg 14.10.

Klenoden: Mäntyluoto 20.10.

Najaden: Amsterdam 20.10.

Nedgard: Åhus 17.10.

Nordgard: Amsterdam 20.10.

Norking: i trafik Zeebrugge/Tilbury.

Norqueen: i trafik Rotterdam/Teesport.

Norsky: i trafik Zeebrugge/Teesport.

Norstream: i trafik Zeebrugge/Teesport.

Ostgard: Tunadal 17.10.

Seagard: Fredrikshamn 20.10.

Swegard: Fowey 20.10.

Sydgard: Rochefort 22.10.

Trenden: Karleby 20.10.

Westgard: Kaskö 21.10.

Kom ihåg

■ ■ **Folkdansarna på Åland:** Vi övar alla tisdagar kl 17.30 i Folkhälsans allaktivitetshus, Skeppargatan 11, ingång från gården. Hela oktober tar vi emot nya. Kom ihåg att vi ska ha skor med vita sulor på (med tanke på det fina golvet.) Välkomna med! Du behöver inte ha par men par är också

välkomna! Vi dansar allt möjligt.

■ ■ **Hälsofrämjandet på Åland:** OBS! 6 lediga platser i vattengymnastiken i Godby simhall onsdagar kl 16.30. Välkomna med. Anmälningar 43606 eller 0457 0723806.

■ ■ **Mariehamns marthaförening:** Kurs för småbarnsföräldrar "laga din egen barnmat." 22.10 ,29.10 och 5 .11 kl.18.30-20.30 i Villa Carita (ingång från gårdssidan.) Ledare hushållslärare Sigbritt Fagerström och hälsovårdare Sylvia Karlsson. Anm. till Sylvia Karlsson före 21.10 tel 17352.

■ ■ **Mellersta Finströms Marthaförening:** Kurs i blomdekoration tisdag 21.10 kl 19.00 hos Godby blommor.

■ ■ **Rädda Barnen:** Höstmöte tisdag 21.10 kl 19.00 i Öppna Förskolans nya lokal på Västra Esplanadgatan 8, Mariehamn. Kl 19.30 berättar Max Holm från Rädda Barnen Finland om barns rätt till en trygg skola i Nepal.

■ ■ **Ålands cavaliersällskap:** Skogspromenad söndag 26.10 kl 13.00 i Godby skogen bakom brandstation. Medtag fika. Närmare info Mia Pellas gsm 0457 382 8460. Välkommen nya och gamla cavalierhundägare.

Skolmaten

Vecka 43, 20-24.10.

Godby

Måndag: Mannagrynsgröt, saft-soppa, bröd, pålägg.

Tisdag: Köttfärslimpa, svampsås, potatis sallad.

Onsdag: Asiatisk fiskgröta, ris, råkost.

Torsdag: Kebabgratäng, sallad, grynost.

Fredag: Tagliatelli med viltskavsås, örter, sallad.

Kyrkby och Vikingaåsen

Måndag: Kött och makaronilåda, sallad.

Tisdag: Laxnuggets kallsås, potatis, sallad.

Onsdag: Paella, sallad.

Torsdag: Grillad kyckling, currysås, ris, sallad.

Fredag: Risgrynsgröt, borsjtjsoppa, mjukt bröd, pålägg.

Mariehamns stads grundskolor

Måndag: Paprika- och skinkgratäng.

Tisdag: Stekt fisk, citron, potatismos.

Onsdag: Gröt, sylt, pålägg.

Torsdag: Stroganoff, sås, potatis, lingonsylt.

Fredag: Kycklingsoppa, ost, bröd. Salladsbuffé alla dagar.

Ökenmässa i S:t Mårtens på söndag kväll

■ Söndagen den 19 oktober kl 18.00 hålls en så kallad ökenmässa i S:t Mårtens kyrka i Mariehamn.

Ökenmässa är ett namn på en gudstjänst som hämtat inspiration från klostergudstjänsterna i den egyptiska öknen.

–Vi från Stockholm är glada över inbjudan från Mariehamns församling, som även besökt oss i Sverige där denna liturgi firas alltsedan januari 1998, hälsar liturgen **Gunnar Lind.**

Det är en ”fysisk” gudstjänst med plats för egen personlig gudstjänst, bön och andra uttryck i den allmänna gudstjänsten.

Rötterna i dag är i stor del från den koptiska (egyptiska) liturgin, den som är något av en moder till vår högmässa. Mycket går att känna igen.

Det som särpräglar kan var användandet av rökelse, vatten och jäst bakat ”riktigt” bröd. (ka-f)

Hallå där...

Hallå Caroline Pipping, en av stödjarna i föreningen Vård i livet.

Hur stödjer man döende?

– Genom att hjälpa till praktiskt och genom samtal. Att göra avslut är ofta svårt. Det finns mycket praktiskt att ordna och relationer kan behöva redas upp och då kan det vara fint med samtalshjälp. Att den döende bara kan förmås säga ”Tack, jag älskar dig” till en anhörig kan vara ytterst viktigt för dem båda.

Varför valde du att bli stödperson?

– Jag har upplevt min mors död på sjukhus och min styvmors död i hemmet och märke vilken himmelsvid skillnad det var. Jag vill vara med och göra den sista tiden för en döende till en jättefin tid. Att man kan fira den tid man har kvar i livet.

Hur länge har kursen pågått?

– Drygt ett år och den fortsätter med folkbildning hela tiden.

Hur många är ni?

– Under ett tiotal.
Bara kvinnor?
– Ännu så länge är vi kvinnor.

Har det gett mycket?

– Jo, det har utvecklat mig som människa och berikat mig på alla nivåer, också som konstnär. Döden är en faktisk del av vårt liv även om vi går omkring och låtsas att det inte är så.

– Förståelsen för hur viktigt det är att finnas till för andra berikar hela livet. Jag arbetar med en terapiform som kallas resanterapi. Inom det området har jag också berikats.

Ställer man upp för främmande personer?

– Jo, det händer. Det kan vara bra att vara helt neutral.

Får ni ersättning?

– Nej. Det är obetalt frivilligt arbete.

Har ni tystnadsplikt?

– Ja. Vi ingår i en team av vårdpersonal. Vi har samma tystnadsplikt som alla.

Om man vill komma i kontakt med stödpersoner eller själv vill utbilda sig – vart vänder man sig då?

– Till föreningen Stöd i Livet, ordföranden Soffi Wetherhoff eller verksamhetsledaren Raili Hake eller till sjukhuset.

KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax

OBS! Det händer

FREDAG 17.10 BIO

■■■ **Bio Savoy kl 18.00.** Vicky Christina Barcelona. F-11/9. Filmen får fyra stjärnor av Nyans recensent.
■■■ **Bio Savoy kl 20.00.** Max Payne. F-15/13. Filmen får tre stjärnor av Nyans recensent. Världspremiär.

NÖJE

■■■ **Arkipelag restaurangen kl 21.00.** Standup med Pontus Enhörning därefter Dj Totte.
■■■ **Parks bar kl 22.00.** Jonas Ericson.
■■■ **Disnos bar kl 22.00.** Made in Thailand.

LÖRDAG 18.10 BIO

■■■ **Bio Savoy kl 18.00.** Vicky Christina Barcelona. F-11/9. Filmen får fyra stjärnor av Nyans recensent.
■■■ **Bio Savoy kl 20.00.** Max Payne. Filmen får tre stjärnor av Nyans recensent. F-15/13.

DANS

■■■ **Arkipelag restaurangen kl 22.00.** Sunrize och Dj Totte.

LOPPIS

■■■ **Hammarland, Skarpnåtvägen 592, kl 11.00-15.00.** Loppmarknad.

NÖJE

■■■ **Parks bar kl 22.00.** Rosa Körberg & the Old Boys.
■■■ **Disnos bar kl 22.00.** Made in Thailand och Eläkeläiset.

SEVÄRT MARIEHAMN

■■■ **Galleri Fäktargubben, Storagatan 14.**

Aino Kivisaari visar akvarell- och äggtempera-målningar. Pågår till 18 oktober.
Öppet måndag-fredag kl 12–17, lördag 10–14.
■■■ **Galleri Kakelhallen, Köpmansgatan 11.** "Nothing is missing" videoinstallation av Mieke Bal.
Öppet vardagar kl 10–17, torsdagar 10–19, lördagar 11–14.
■■■ **Galleri Skarpans, Skarpansvägen 27.** Annita Ödman från Vasa ställer ut grafik. Pågår till 25 oktober.
Öppet tisdag–fredag kl 11–17, tisdagar även 18–20, lördagar 11–14.
■■■ **Köpmannamuseet Parkgatan.** Öppet för grupper enligt överenskommelse per tel 13 650.

■■■ **Mariehamngalleriet, Mariepark Västerhamn.** Fotoutställningen "Det glömda Mariehamn" sammanställd av Cecilia Wickström.

"Miniatyrstaden – Mariehamn på 1920-talet". Husen är i skala 1:100.

Öppet lördagar kl 12-16, eller enligt överenskommelse, tel 531 388.

■■■ **Mariehamns stadsbibliotek.** Fotograferade skulpturer gjorda av rumänen Constantin Brâncusi. Pågår till 22 oktober.

Öppet måndag-fredag kl 10–20, lördagar 10–16.

■■■ **Medimar, Torggatan 10.** Färgfoton av Ingmar Lundberg. Pågår till 31 oktober.

Öppet: måndag-torsdag kl 8–16, fredag 8–14.

■■■ **Sjökvarteret Österhamn.**

Bått och skeppsbyggeri. Museum, hantverk, skuthamn. Öppet vardagar kl 9–11.

■■■ **Ålandstrafikens väntsal.**

Liten busshistorisk utställning samt busshistoriska tidningar från de nordiska länderna att bläddra i. Öppet måndag–fredag kl 9–17.

■■■ **Ålands emigrantinstitut Norra Esplanadgatan 5.** Utställning om personliga emigrantupplevelser i Amerika. Databassökning. Öppet vardagar kl 12–16.

■■■ **Ålands museum och Ålands konstmuseum.**

"Från hantverk till konsthantverk". Ålands Slöjd- och Konsthantverk firar sitt 80-årsjubileum med en tredelad utställning över hantverkets utveckling på Åland. Pågår till 16 november.

Torget. Samlarserien "Min samling & jag", första samlingen är Anita Jansson som samlat på broderitavlor som andra broderat. Pågår till 19 oktober.

Öppet tisdagar och torsdagar 10-20, onsdagar och fredagar 10-16, lördag-söndag kl 12-16. Måndagar stängt.

■■■ **Ålands sjöfartsmuseum.**

"Titanic – Åländska öden". Vandringsutställning i samarbete med Ålands emigrantinstitut. Pågår till 4 januari. Öppet dagligen kl 10–16.

BRÄNDÖ

■■■ **Jurmo Sjöbodsmuseum.**

På muséet finns allt som behövdes förr i tiden på ett skärgårdshemman för att klara sig året runt, främst vad gäller jakt och fiske. Öppet enligt överenskommelse vid hamnkiosken eller till tel: 0400 850 739.

■■■ **Skärgårdsmuseet i Lappo.**

Allmogebåtar, fiskeredskap och en permanent fotoutställning. Öppet enligt överenskommelse. Tel 56 657/0400 529 462.

ECKERÖ

■■■ **Labbas Hembygds- och Bankmuseum.**

Kaptnesgård med föremål från sjöfarten. Närmare information Eva Karlsson, tel 38 507.

■■■ **Skeppsvik, Solbacka smycken.**

Utställning i sten och metall. Öppet enligt överenskommelse, tel. 38 021.

■■■ **Ålands jakt- och fiskemuseum.**

Ett specialmuseum inom jakt och fiske, visar den åländska befolkningens jakt och fisketraditioner. Kontaktppgifter: Tel. 040 588 67 16, j.granlund@aland.net Se även www.visitaland.com/ jaktfiskemuseum

FINSTRÖM

■■■ **Finström bibliotek (i Källboskolan).**

"Våra vävfavoriter". Antböle vävkurs, från Saltvik, visar ett urval vävalster som tillverkats under 27 år av verksamhet. Vävklubben är unik och har i mycket hållits samman av sin ledare Anja Lönnblad under alla dessa år. Pågår till 27 oktober. Öppet måndag–torsdag kl 12–20.

■■■ **Kalle Glads stuga Pålsböle.**

Visas enligt överenskommelse. Ring Sören på telefon 42 364 eller Marita på telefon 42 401.

FÖGLÖ

■■■ **Föglö bibliotek.**

"Gränsland", akvareller av Isa Hällström. Pågår under oktober. Öppet måndagar kl 10-13 och kl 16-19, onsdagar 10-13 och torsdagar kl 18-21.

GETA

■■■ **Linastugan i Finnö.**

Öppet enligt överenskommelse tel 49 694 eller 040-730 14 99/Inga Snellman.

HAMMARLAND

■■■ **Brandkårmuseet Mörby.**

Här finns omkring 20 släckningsfordon samt annan släckningsutrustning från landskapet Åland. Den äldsta brandbilen är en A-Ford från 1926 och den modernaste en Volvo från 1969.

Öppet enligt överenskommelse, tel 040 536 82 86.

■■■ **Postad gårdsmuseum.**

Västergård är en museibyggnad från 1760-talet. Kläder, porslin och många andra inventarier härstammar från början av 1700-talet. Öppet enligt önskemål, tel 0457 361 3900

JOMALA

■■■ **Jomala bibliotek.**

Fotoutställning med spelmansfotografier av bland andra. fotografen Maria Holmström från Vörå. Åländska spelmän finns med på bilderna som tidigare varit publicerade i tidskriften Fiolen min. Pågår till 17 oktober.

Mia Arendtz-Grastvedt ställer ut skulpturer. Pågår till 31 oktober.

Öppet måndag–torsdag kl 14–20.

■■■ **Kungsö Shellmuseum.**

"Nostalgimack" 1950-tal. Öppet enligt överenskommelse tel 32 7 60 , eller 040-706 82 30.

■■■ **Siréns hembygds- museum Ringsböle.**

Öppet enligt överenskommelse per tel 31 069.

■■■ **Önningebymuseet.**

Friluftsmåleri kring sekelskiftet 1900 samt Victor Westerholm Tecknaren. Öppet enligt överenskommelse per telefon 040 096 77 10.

■■■ **Sjöbloms emigrant- och torparymuseum, Önningeby.**

Utställning kring museet, torpare och emigration. Öppet enligt överenskommelse per telefon 040 096 77 10.

KÖKAR

■■■ **Kökar hembygds- museum.**

Bruksföremål, fotoutställning och båtmuseum. Öppet enligt överenskommelse, tel 0457 524 40 77.

■■■ **Kökar biblioteket.**

Med anledning av Ålands folkdräkters 100-års jubileum finns Kökars folkdräkter utställda i Kökars kommunbibliotek under hösten och vintern. Dräkterna tillhör Kökars Hembygds- museum.

LEMLAND

■■■ **Nåtö naturreservat.**

Nåtö naturstig öppen till 6 december.

SALTVIK

■■■ **Göran Dahl/Ovanåker.**

Ålands största samling av bomärkta föremål. Öppet enligt överenskommelse. Tel 48 038/0400 450 004.

SUND

■■■ **Sunds bibliotek.**

Utställning till minnet av Valny Hedberg och familjedagvården har gjort en tavla med temat vatten. Öppnar måndag 20.10.

Öppet måndag och torsdag kl 17.30–20.30, tisdag 10–16.

■■■ **Ålands fotografiska museum.**

En utställning över kamerans historia. Öppet enligt överenskommelse, tel 0457-059 59 67.

VÅRDÖ

■■■ **Seffers hembygds- gård.**

Parstuga från 1700-talet med bruksföremål och verktyg. Öppet enligt överenskommelse, tel 040 077 73 28.

■■■ **Ålands skolmuseum.**

År 1888 uppförde läraren Viktor Jansson från Vårdö den byggnad där Ålands skolmuseum finns idag. Skolinventarierna är samlade från hela Åland men en del föremål härstammar från den gamla skolan. Öppet enligt överenskommelse, tel 432 120.

Lördagen den 18.10
ler solen för alla
Yamarin båtköpare

Vi lottar ut ett utemöbelset!

KEA.fi
KEA-CENTER
Öppet: vard 9-17, lörd 10-13

YAMARIN
www.yamarin.com

Javier Bardem Penélope Cruz Scarlett Johansson

MAX PAYNE

Sverige succé
Varje kväll kl. 18.00
-F11/9 8,50€

filmerna visas 17–23.10
www.kinocity.fi
WALL-E på kommande 25.10

Världspremiär!
Varje kväll kl. 20.00
-F15/13 8,50€
Action/spänning!

BIO SAVOY

Damernas

afton

torsdag 30/10 kl 19
på Mariepark

Modervisning & underhållning

Biljetter 32€. I biljetten ingår: Ett glas mousserande vin, träkolsgrillat lammfärsspett med citrontimjansky, äppeltzaziki och örtpotatis, ett glas vin, kaffe och en "överraskningskasse".

Biljetter kan köpas hos F:ma Erik Mattsson i Godby, AAB Citykontoret/kundtjänst.

Arrangör:

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

” Vi lever i dag i ett samhälle som kör fram stjärnor som glöms på några år.
ERIC-OLOF SÖDERSTRÖM, DIRIGENT, I HBL-INTERVJU

Snabba ryck för ny fars

Halvvägs. En månad har de repat, och en månad framåt ligger premiären. Stående från vänster: Maria Mäntylä, Daniel Dahlén, Jan-Erik Berglund och Petter Loblåten. Sittande Synnöve Westerberg (närmast kameran), Julia Westerberg, Kenneth Johans och Malin Jingstål.
Foto: ANDREAS DIENERT

Ett påtvingat pjäsbyte gjorde stadens teaterförening gott.

Om en månad är det premiär för farsen **Aldrig i Livet**.

Det här är en klassisk engelsk pjäs med moderna ingredienser - och möjligen har Åland aldrig sett något liknande.

Så lanseras "Aldrig i livet", pjäsen som teaterföreningen i Mariehamn med kort varsel valde att sätta upp när man fått beskedet att det första pjäsvalet "Alla gillar Opal" bara fick spelas av proffsteatrar.

–Vi har vunnit på pjäsbytet, är omdömet när ensemblen repat en månad.

Publiken får se en fars med

klassiska förvecklingar som utspelas på ett hälsohem med GI-diet och andra moderna inslag.

Daniel Dahlén och **Maria Mäntylä** driver hotellet som allt händer på.

Skrev för de stora

Författaren **Dave Freeman** lär inte ha några invändningar beträffande skådespelarnas amatörstatus. Han avled 2005.

Då hade han en lång karriär som skådespelare och författare bakom sig. Bland annat skrev han för de legendariska underhållarna **Tony Hancock** och **Tommy Cooper**. Populärast av hans tre farsor var **A Bedful Of Foreigners**, som gick upp på West End i London 1973 och visades 18 månader.

Kärt barn har många namn. Aldrig i Livet, som hette Kindly Keep It Covered när den publicerades 1997, har också kallats Dummy Run och, när den visades på Thor Modeen-teatern i Kungsör, En Droppe För Mycke.

–En hysterisk fars som nästan ger hjärtinfarkt, var Eskilstuna-kurirens omdöme då.

Har inte sett pjäsen

Ingen i ensemblen som nu repeterar på stadshuset har sett pjäsen, varken i verkligheten eller på dvd.

–Det är viktigt att man inte färgar sin egen uppsättning, säger regissören **Synnöve Westerberg**.

Pjäsen snappade föreningen

upp via FSU, Finlands svenska ungdomsförbund. Föreningen beviljas en licens för att framföra pjäsen och för det betalar man runt 70 euro per föreställning, plus mellan 10 och 15 procent av biljettintäkterna.

Om publiktrycket blir lika stort som på de senaste farserna på stadshuset blir det en bra affär. En populär pjäs kan dra uppåt 4000 besökare Föreningens största hit Snurr på Socis sågs av 6500 personer.

Därför är Eckerölinjens vd **Björn Blomqvist** säker på att rederiets sponsoravtal med teaterföreningen är en bra sak.

Finansierar proffs

Rederiets stöd gör det möjligt för föreningen att anlita en pro-

fessionell skådespelare - **Julia Westerberg**.

Litet ovanligt är det att näringslivet stöder kultur på det sättet.

–Det kan vara svårt att svara på frågan varför vi sponsrar teater. Men ingen frågar oss varför vi sponsrar idrott, säger Blomqvist.

Rederiet vill bidra till samhället som det är en del av, och teater är en kulturform som både rederiets anställda och en del av dess kunder kan ta del av, konstaterar han.

Den 14 november är det premiär på stadshuset.

Text: PATRIK DAHLBLOM
patrik.dahlblom@nyan.ax

Det blir teater på Högtomt med

premiär i mitten av januari. Det kan **Eva Lindblom** i Östra Saltviks ungdomsförening meddela efter träffen med hugade medverkande som hölls på onsdag kväll.

–Vi kör. Det kom upp tillräckligt många för att vi skall få rollerna besatta, säger hon.

Med på träffen var ett tjugotal personer och pjäsen har ett femtontal roller. Någon vuxenroll kan man ännu behöva besätta och så har man också behov av fler som vill jobba med uppgifter utanför scenen: med dräkter, kulissbyggen, biljettbokningar och liknande. Både unga och vuxna behövs.

–Man kan höra av sig till mig eller komma till Högtomt när det lyser i fönstren, säger Eva.

Matts Stenlund regisserar "De unga gudarna", eller "Eko" som musikteatern av **Claes Andersson** också kallas. Repetitionerna startar onsdagen den 29 oktober. □

Nu spelas "Ensam rävhane"

av **Olof Willgren**, som hade premiär på Åland redan våren 2007, på Åbo Svenska Teaters Stora scen. Pjäsen som hittills turnerat och gästspelat på Waša Teater under våren får Åbopremiär på tisdag, den 21 oktober.

Pjäsen med **Janina Ber- man** och **Matts Stenlund** i rollerna är ett samarbete mellan ÅST och Teater Kuling i Mariehamn. Pjäsförfattaren **Olof Willgren** har själv registrerat. Producent är **Pekka Sonck**. □

Akademiska Orkestern i Åbo jubilerar och ger

80-årskonsert fredagen den 7 november 2008 kl 18.00 i Nya kyrkan, Nystad samt i Åbo konserthus lördagen den 8 november 2008 kl 17.00. Det blir musik av bland andra **Jean Sibelius** och **Bernhard Henrik Crusell** och **Sauli Hautala**.

Huhtalas "Bornholm Dances & Visions", uruppförs vid konserten lördagen den 8 november. Ursprunget till kompositionen är berättelsen om ett danskt skepp som sänktes utanför Nagu Bornholms medeltida fästning på 1400-talet. Det är i år 100 år sedan **John Rosas** (1908-1984) föddelse och Huhtala har tillägnat kompositionen Rosas som hyllning till dennes livsverk som dirigent för Akademiska Orkestern, kompositör, och professor i musikvetenskap vid Åbo Akademi. □

Biblioteksarbete i Östergötland

skall **Kerstin Olsson** berätta om på en biblioteksdag som hålls i dag, fredagen den 17 oktober, kl 10-15, i stadsbiblioteket i Mariehamn.

Hans-Erik Ramström från stadsbiblioteket berättar dessutom om talboksservicen och andra aspekter på tillgänglighet vid olika typer av funktionshinder. □

Klara rena ord – och lite bibliska

Litteratur

Ny bok.

"En kardiografi" – korta rader om själ och hjärta och tro, av Paul von Martens, 76 sidor. Fontana media.

Med mig och dikter är det så här:

Jag läser och läser och det rinner rakt igenom. Så. Något skär tvärs igenom verkligheten. Något öppnar upp. Något blir viktigt.

Så tvärstannar jag inför den första dikten i denna lilla bok:

Innan sången ljuder
hör man den
med öppna ögon

och hela ansiktet

orden
ställer man på bordet
som hästar av trä
blåa, röda
vända mot fönstret.

Det är klara rena ord. De visar något nytt.

Dikterna innehåller mycket naturbilder, det är bländande ljus, ansikten, horisonter. Stilen påminner mig om **Pablo Neruda** eller **Tomas Tranströmer**.

Ofta hänvisas till Bibeln. Man anar även annars bildning som vida övergår ens egen. Det kan störa någon. Men lika gärna kan man känna trygghet i att det

ännu finns så så så mycket lärdom kvar att inhämta. Kanske är det dags läsa den heliga skrift igen? Här får man lästips.

En kardiografi är den avslutande delen i en trilogi av prästen och radiomannen **Paul von Martens**, där även de tidigare utkomna "Post illa" och "Trias" ingår.

Jag läser för katten. Vi båda säger kurr...

Kardiografi är, enligt Google, en ultraljudsteknik varvid man kan se hjärtats samtliga strukturer.

Ytterligare en favorit, passande på hösten:

NÅDEN
björken flög fram för fulla segel

över stranden
över vattnet
susande brusande med sträckta
amar
en flicka bland furor
förd av vinden
tagen av blåsten
lycklig i kraften
rotade i marken
flög hon där hon stod
längre ifrån
och långt bort
ett vittne om nåden
och väntad
uppfyllelse
bland träd som fräste åt vinden
och väste åt styrkan
amen

KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax

Fågel Blå nu inne på sitt 25:e dockteaterår

Fantasin är det viktigaste

Sagor. Sagor fångar fortfarande barnens intresse. Vid dockteatern Fågel Blås sagoföreställning i daghemmet Vinkelboda i Mariehamn levde sig den unga publiken verkligen in i berättelserna.

– **Fantasin är det viktiga. Det är fantasin som skall göra att vi klarar oss också i framtiden om det så gäller klimathot eller finanskriser.**

Det säger Berit Lindqvist i dockteatern Fågel Blå som vill sätta barnens fantasi i rörelse.

Vårens planerade föreställningar med dockteatern kunde inte bli av men nu i höst är **Berit Lindqvist** i gång igen. Den här gången i en enmansföreställning där hon far omkring i daghemmen runt om på Åland och berättar sagor med dockor som rekvisita och medagerande.

God berättare

Nyan var med nyligen då daghemmet Vinkelboda i Mariehamn fick besök och kunde se att de gamla kända sagorna fortfarande har en förmåga att trollbinda den unga publiken. Förutsatt, naturligtvis, att det finns en god berättare. Och på det området har Berit Lindqvist lång erfarenhet.

Den här hösten berättar hon sagan om Guldlock och sagan om vargen och killingarna. Lagom gulligt, som när den lilla björnen upptäcker Guldlock i sin säng, och lagom spännande och inte alltför pedagogiskt tillrättalagt när den stygga vargen möter killingarna.

Att den stackars vargens öde, när han ramlar i brunnen med stenar insydda i magen och drunknar, kanske inte riktigt går ihop med den syn vi i dag har på naturen och skyddet av fridlysta djur är kanske mindre väsentligt när det gäller en gammal saga som berättats i generationer.

Sagorna fungerar

Berit Lindqvist har under åren med Fågel Blå sett att de gamla sagorna fungerar.

– Det får inte bli för pedagogiskt, inte för mycket pekpinnar, säger hon och menar att det viktiga är att sagorna sätter barnens fantasi i rörelse.

Också **Christina Jansson**, föreståndare vid Vinkelboda, tycker att sagor fortfarande är viktiga.

– Intresset för sagorna håller i sig. Det har vi märkt när vi haft sagor och berättande som tema, säger hon.

För Fågel Blå är det den 25:e säsongen som nu pågår.

Berit Lindqvist berättar att dockteatern som fungerar i Folkhälsans regi kom till år 1983.

Under de 25 åren har många ungas fantasi satts i rörelse av de föreställningar man gett.

– Vi har faktiskt haft över 22.000 åskådare under de år vi hållit på, säger Berit.

Och Fågel Blå har också spelat utanför Åland.

– I fjol var vi till exempel på sommaren inbjudna till den finlandssvenska teaterträffen

i Hangö och spelade för en stor och entusiastisk publik – i trettiograders värme.

Ännu återstår några föreställningar på olika daghem innan årets spelsäsong är till ända i början av november.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Stiftelsen Hilda och Gustaf Eriksons samt Gustaf Adolf Eriksons understödsfond har som ändamål att ge understöd till sjömäns efterlevande, att stöda skolning inom sjöfarten och att ge bidrag för sjöhistorisk forskning.

Understöd för sjöfartsutbildning

Härmed anslås att sökas medel för sjöfartsutbildning.

Som stöd för sjöfartsutbildning kan t.ex. ifrågakomma, stipendier till lärare som önskar förkovra sig genom fortbildning, stipendier till studerande för t.ex. administration och resekostnader i samband med examensarbeten, bidrag för produktion och utveckling av undervisningsmaterial, bidrag till projekt för utveckling av sjöfartsutbildning, bidrag för sjömän som önskar förkovra sig genom fortbildning.

Din fritt formulerade ansökan bör innehålla uppgifter om Dig själv, CV och detaljerad redogörelse för hur Du tänkt använda stödet. Ansökan bör vara stiftelsen tillhanda **senast den 17 november 2008** och riktas till nedanstående adress. Närmare information ger Gun Erikson-Hjerling tfn 27 110.

Sjöhistorisk forskning

Härmed anslås att sökas medel för sjöhistorisk forskning.

Stöd kan ges för forskning som berör åländsk sjöfart och åländsk sjöfartshistoria. Forskningen kan omfatta allt från forna tiders till våra dagars sjöfart.

Ansökan som bör vara stiftelsen tillhanda **senast den 17 november 2008**, bör åtföljas av meritförteckning, forskningsplan och uppgifter över eventuella andra beviljade stöd. Ansökan riktas till nedanstående adress. Närmare information ger Gun Erikson-Hjerling tfn 27 110.

Skolfartyget, fullriggaren Georg Stage

Stiftelsen bekostar årligen sjömansutbildning ombord på det danska skolfartyget fullriggaren Georg Stage för två åländska ungdomar. Är du mellan 17 ½ och 22 år och önskar en första utbildning i praktiskt sjömanskap som bidrar till både sak- och social kompetens samt stimulerar din önskan att gå till sjöss, så är du välkommen att söka detta stipendium. För närmare upplysningar om utbildning och ansökan kan du kontakta Kristian Öberg, Skeppsföreningen Albanus tfn 17 545 eller Gun Erikson-Hjerling tfn 27 110.

Stiftelsen Hilda och Gustaf Erikson samt Gustaf Adolf Eriksons understödsfond c/o Mariehamns Rederiaktiebolag

Ford Mondeo 1,8 TDCi 125 hk CO2-139g/km snittförbrukning 5,3 l/100 km. Pris fr. 29.250,- + lev kost. 600,-

Ford Mondeo EOnetic är en bil du både får låg förbrukning och utsläpp men även med riklig utrustning, två zons klimatanläggning, farthållare, bränsle driven tilläggsvärmare, eluppvärmd vindruta och sportfjädring. Välj mellan den sportiga 5-dörrarsmodellen eller den praktiska kombin.

FordMondeo

Feel the difference

FOR SAFER CARS
EURO NCAP
www.euroncap.com

HÖST-SPECIAL

**Metalliclack 0,-
Vinterdäckspaket
följar & däck
-50%**

(gäller vid köp av en ny Ford t.o.m. 30.11 2008)

Ford Kuga 2,0 TDCi 136 hk CO2-169g/km snittförbrukning 6,4 l/100 km. Pris fr. 36.950,- + lev kost. 600,-

I Nya FordKuga finner du den omtalade körglädjen som du kan förvänta dig hos den senaste generationen Ford-bilar. Imponerande köregenskaper med den intelligenta fyrhjulsdriften som anpassar sig automatiskt så att du har kontroll över situationen. Nya FordKuga är fullproppad med smart teknik. Välj mellan Trend eller Titanium som har det där lilla extra.

FordKuga

Feel the difference

Helt nya FordKuga

MOTOR • COMPANY
BILHUSET I MARIEHAMN

Västra utfarten, tel *5252

Tom Enestam 525 303, Tony Sommarström 525 309
Bilförsäljningen öppet vardagar 9-17, lördagar 11-14

www.motorcompany.ax

Nordisk rapport om Åland:

Ingen gatuprostitution – men kvinnor som säljer sex på nätet

Det finns ingen synlig gatuprostitution men däremot säljer kvinnor sex på Åland via svenska hemsidor. Det visar en nordisk rapport som kom ut i går. –Varför skulle Åland vara ett undantag? Det här förekommer i alla nordiska länder, säger Vivan Nikula, chef för jämställdhetsfrågor på landskapsregeringen.

Projektet Prostitution i Norden har letts av Nordiskt institut för kunskap om kön, NIKK. Ett stort antal forskare har samarbetat för att granska lagstiftning, sociala åtgärder och attityder till prostitution. Utredningen, som har beställts av de nordiska jämställdhetsministrarna, släpptes igår under en konferens i Stockholm. Åland nämns på flera ställen i rapporten:

■Enligt undersökningen förekommer det inte synlig gatuprostitution på Åland men däremot finns det kvinnor som via svenska hemsidor säljer sex på Åland. ■Enligt svenska rikskriminalpolisen är färjtrafiken mellan Finland/Estland och Sverige (via Åland) en vanlig väg för människohandlare. ■På Åland har man börjat diskutera prostitution. Anledningen är den prostitution och människohandel som förekommer på färjtrafiken via Åland. ■Det finns inga sociala insatser eller stödåtgärder på Åland för personer i prostitution.

Har medverkat

Jämställdhetschef Vivan Nikula har medverkat i referensgruppen för projektet. Hon berättar att uppgiften om att kvinnor på Åland säljer sex via nätet har kontrollerats av NIKK. –Det kom fram att det finns kvinnor som erbjuder sexuella tjänster.

Polisen:

”Ingen öppen prostitution”

Polisens uppfattning är att det inte förkommer någon öppen prostitution på Åland. Däremot går det inte att utesluta, säger kriminalkommissarie Henrik Hagelberg.

Enligt rapporten förekommer det inte synlig gatuprostitution men däremot ska det finnas kvinnor som via svenska hemsidor säljer sex på Åland. Henrik Hagelberg kommenterar:

–Synlig prostitution förekommer inte på Åland enligt min uppfattning. Det som berör lokalpolisen på Åland kommer i första hand från den livliga färjtrafiken

Hur ofta får ni in anmälningar?

–Det är ganska sällan, det kan röra sig om några fall per år.

Angående uppgifterna om

Mindre hysch-hysch, strängare lagstiftning. Varför skulle sexköpare inte finnas på Åland när de finns i resten av Norden? Landskapsregeringens jämställdhetschef Vivan Nikula vill ha en debatt om prostitution. ”Vi ska inte vara så blögdga och naiva”.

Arkivfoto: FREDRIK TÖRNROOS

–Varför skulle Åland vara ett undantag? Det här förekommer i alla nordiska länder. Mer eller mindre.

Nikula tycker att prostitutionsdiskussionen nu måste ta fart.

–Debatten har lyfts bland andra av fredsinstitutet, som ordande ett tillfälle med både polis och gränsbevakning.

Känslig fråga

I ett litet samhälle finns en viss tvekan att tala om de här frågorna, tror hon.

–Det finns alltid en rädsla att lyfta sånt här, det är väldigt kontroversiellt.

Så var det också inledningsvis med debatten kring mäns våld mot kvinnor, minns Nikula. Folk förnekar det de inte vill se:

–Inte skulle vi på Åland...

Vivan Nikula säger dessutom, väl medveten om att uttalandet provocerar:

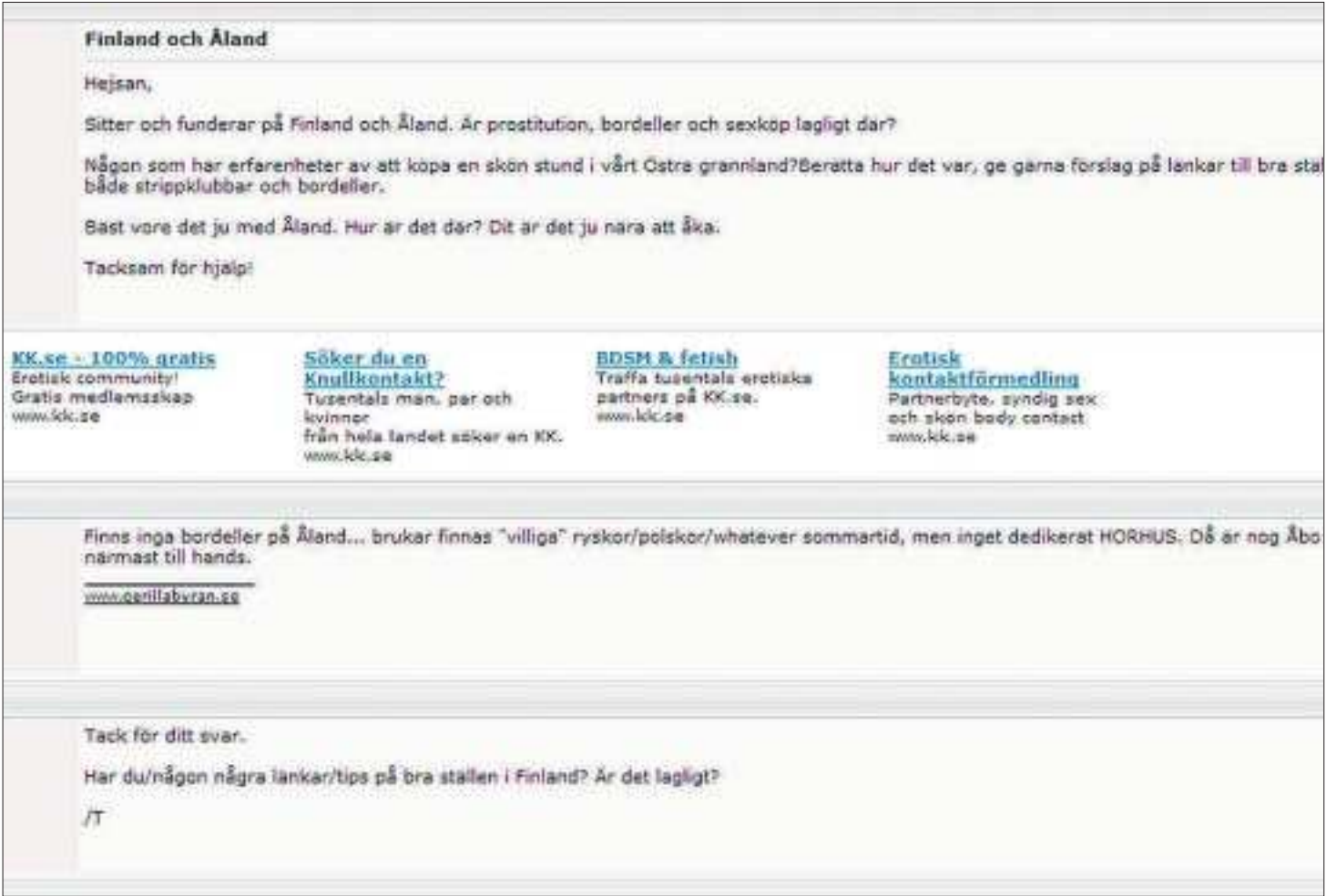
sexförsäljning på Åland via nätet säger han:

– Jag kan inte kommentera det då jag inte har insikt till de sidor hon hänvisar. Men visst har vi vetskap om att förmedling av sexuella tjänster förekommer både i Finland och i Sverige via sidor på nätet.

Det cirkulerar med jämna mellanrum rykten om prostitution på åländska hotell, din kommentar?

–Det kan konstateras att det förekommer, speciellt sommartid, mycket människor på Åland och på hotel-len. Om detta inkluderar prostitution i någon mindre mängd är svårt att säga. Det kan förstås inte uteslutas men min uppfattning är att det inte förekommer öppen prostitution på Åland.

ANNIKA KULLMAN

Åland på nätet. Enligt rapporten Prostitution i Norden finns det personer på Åland som säljer sex via svenska hemsidor.

–Man kan fråga sig om det är helt otänkbart om man från Åland reser utomlands för att köpa sex.

Fler stödåtgärder

Det finns i dag inga stödåtgärder för personer i prostitution. De senaste åren har däremot ett system kring mäns våld mot kvinnor byggts upp på Åland. Vivan Nikula tror att en del av de krafterna kunde kanaliseras kring prostitutionssituationen.

–Kompetensen måste säkert fyllas på och uppdateras men det finns en enorm kapa-

citet på Åland. Jag tror inte att vi står helt handfallna.

Människohandel

Rapporten visar att det stora antalet utländska kvinnor i människohandelsärenden, prostitution och i annonser på nätet har gett den nordiska polisen svårigheter att få en överblick. När det gäller människohandeln finns uppenbara brister i hur antalet offer beräknas. De flesta upptäcks aldrig och de fall som går till rättegång får styra räkningen. Det gör det svårt att bedöma omfattningen av problemet.

Sjöbevakningen betonar samarbete

Färjtrafiken mellan Finland, Estland och Sverige via Åland är en vanlig väg för människohandlare. Det förekommer även prostitution ombord.

–Det gäller för myndigheterna att samarbeta kring de här frågorna, säger sjöbevakningschef Timo Hissa.

Den nya prostitutionssituationen visar att de flesta offer för människohandel aldrig upptäcks. Det gör det svårt att bedöma omfattningen av problemet. Timo Hissa påpekar att människohandel är ett brett begrepp och att prostitution bara är en del av det.

–Men det är sannolikt att det förekommer prostitution ombord. Det är polisens uppgift att utreda.

Enligt svenska rikskriminalpolisen är färjtrafiken via Åland en vanlig väg för människohandlare. Något de åländska myndigheterna är väl medvetna om.

–Men det är väldigt svårt att bevisa, väldigt svårt att utreda, konstaterar Hissa.

Han säger att det gäller för myndigheterna att samarbeta i de här frågorna. Sjöbevakningen arbetar med polis och tull samt med motsvarande myndigheter i Sverige, Estland och Östersjöregionen.

–Dessutom är olaglig verksamhet ombord mot rederiernas policy. De är också en viktig samarbetspartner i de här frågorna.

Det som ytterligare försvårar är att det som räknas som prostitution i ett land är människohandel i ett annat.

Finland

Kunskaperna om den finska prostitutionsmarknaden beskrivs i rapporten som ytterst begränsade. Uppgifter som nämns är att omkring hälften av de prostituerade kommer från utlandet, och då främst Ryssland, Baltikum, Ukraina och Vitryssland.

Åland berörs av de lagförändringar som genomförts i riket under de senaste tio åren. I dag

är det straffbart att köpa sex av en person som misstänks för människohandel eller koppleri. Förslag om att sexköp ska bli allmänt straffbart har diskuterats flera år.

Vivan Nikula, anser att en kriminalisering av sexköp är av stor vikt. Utan köpare, inga säljare. Under tiden är debatten viktig.

–Vi måste bedriva mer upplysningsverksamhet och jobba mer med attityder.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tn 528 463

Förespråkar myndighetssamarbete. Visst förekommer det prostitution ombord på fartyg som trafikerar Åland. Det är däremot svårt att bevisa, säger sjöbevakningschef Timo Hissa. Foto: JONAS EDSVIK

Fakta/Prostitution

59 procent av de finländska männen och 32 procent av kvinnorna accepterar att män köper sex.

Källa: Jämställdhetsbarometern 2008

ANNIKA KULLMAN

Ninjamannen besökte dagis

En mystisk figur, sannolikt den så kallade ninjamannen, har gästade daghemmet Wäktars i Mariehamn.

Men han gjorde ingenting farligt och polisen har inte heller fått några anmälningar mot mannen.

I går var alla barn på daghemmet Wäktars bakom lås och bom. Anledningen till de lyckta dörrarna är att den så kallade ninjamannen i onsdags traskade in till Mumintrollets avdelning.

Vad han gjorde, hur han betedde sig och hur personalen och barnen reagerade vill ingen på dagiset uttala sig om.

–Vi ger inga kommentarer till media, säger personalen.

Inte rädda

Men en förälder som Nya Åland har pratat med berättar att mannen hade kommit in, sagt något som ingen förstod och sedan gått ut igen.

–Jag tror inte att barnen blev rädda eftersom de inte förstod något.

Föräldern tycker att det är bra att media skriver om händelsen om mannen skulle dyka upp i något annat dagis.

Händelsen polisanmälades inte och mannen har inte heller gjort något annat under sitt besök här som skulle ha lett till en anmälning.

Inte låsa

–Vi har inte fått några anmälningar mot honom, säger kommissarie **Eva Fellman**.

–Men skulle han ofreda

Bevakad besökare. Ett hotfullt beteende mot journalister och ett avvikande utseende har lett till att ninjamannen uppmärksammats stort i massmedia. Foto: JONAS EDSVIK

någon skall man absolut ta kontakt med polisen.

Borde alla dagis nu låsa dörrarna?

–Nej, inte av den här orsaken.

I svart

Ninjamannen blev känd efter att han i somras uppträdde hotfullt på Öland och uttryckte sitt hat mot kronprinsessan Victoria. Sitt smeknamn fick han eftersom han går klädd i svart och på Öland bar ett samurajsvärd. Han är dansk och 44 år.

Med undantag av ett hotfullt beteende mot kronprinsessan och mot representanter för massmedia har mannen inte

gjort något som skulle föranleda ett polisingrepp. Det har inte heller framkommit att skulle bete sig hotfullt mot övriga privatpersoner.

Matat fåglar

Allt han gör är absolut inte heller hotfullt. Mannen har bland annat handlat solrosfrön i Mariehamn och matat stadens fåglar.

Kvällstidningen Expressen har uppmärksammat ninjamannens Ålandsbesök. I en artikel på Expressens hemsida står det att polisen på Åland håller Ninjamannen under uppsikt.

–Jag kan inte avslöja vad vi

gör eller inte gör, kommenterar Fellman.

Körde in

Mannen, som har varit på Åland sedan i måndags, har väckt stor uppmärksamhet sedan media började skriva om honom.

Frågan är dock om inte vi ålänningar själva är de farligaste: I går, då ninjamannen befann sig vid Esplanaden, valde en bilist att titta på honom i stället för på gatan.

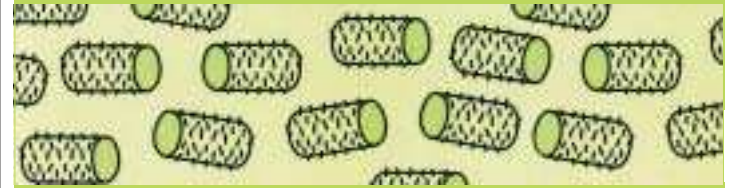
Följden blev att bilisten körde in i bilen framför...

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
tittle.tornroth@nyan.ax

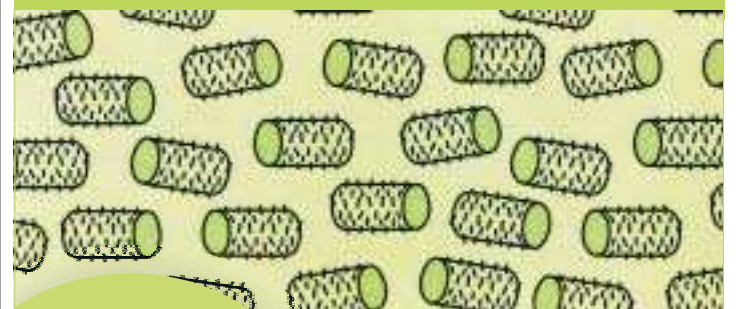
Messa Nyan!

0457-323 4444

STUDIO HÅRDESIGN

Sköt om hösthåret med ny klippning eller färg

PASSA PÅ

att utnyttja erbjudandet med Nyan kortet
3:e klippningen gratis

Perfekt för familjen

Nyankortet

018-13639

**Ålandsvägen 43
Mariehamn**

**Må stängt, ti-on-fre 9-17,
to kvällsöppet, lö 9-14**

Lafayette
R A D I O

Bra kommunikation – ett säkert val!

Lafayette är den enda helt vattentäta jaktradio på marknaden.

Extremt lättanvänd och helt vattentät med två knappar och en ratt för inställningar och funktion. Stor display som syns tydligt även i mörker.

**Vid köp av Lafayette jaktradio får du
50€ för din gamla!**

**Lafayette
jaktradio
Micro 4 DC-70**

Pris från
390€

AB LANTBRUK
ÅLAND

ENDA AUKTORISERADE
LAFAYETTE ÅTERFÖRSÄLJARE
PÅ ÅLAND

Test i Jaktjournalen:
Betyg bästa möjliga
– 5 bockhuvuden!

Välkomna! Möckelö, öppet måndag–fredag 8.00–17.00, tel 23 022

Ett tio hundra tusen

Liten sidensvans samlar oxelbär, tappar du ett står dig många åter. Ett tio hundra tusen. Skyn-da, skynda innan vintern kommer.

Björken likt gullregn böjer sina grenar. Speglar sig, vacker gul, i tjärnens vatten. Vet att nästa storm klär av

henne naken. Ett tio hundra tusen, alltför snart har du tappat din skönhet.

Havtorn samlar plockarna, samlar pressarna, samlas på flaska. Ett tio hundra tusen. Sticker ivriga fingrar.

Var gömmer sig hösten när den inte är här? Var gömmer den penslarna, färgen?

Jag vill samla mig, sitta på flyget till annan årstid. Sekunderna går, tickar, rusar: ett tio hundra tusen, snart kommer november med sin gråa palett.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 463

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax

Varmt
torrt &
för små fötter

39⁹⁰
stl. 19-25
Även svart
Waterproof

61⁷⁰
stl. 24-34
Även rosa/beige
Waterproof

53⁵⁰
stl. 28-35
Waterproof

59⁰⁰
stl. 24-29
Även brun/beige

55⁰⁰
stl. 30-35

39⁰⁰
stl. 24-35

59⁰⁰
stl. 30-35

99⁰⁰
stl. 28-34

95⁰⁰
stl. 28-35

Udda modeller
barnvinterkängor
**HALVA
PRISET**

ERFARENHET • KUNSKAP • KVALITET

**LÄDER-
BITEN**

Sittkoff, tel 14 432

Nöje

Redaktör: Maria Nykvist

Göran Persson outsider i Melodifestivalen

I början av veckan presenterades 28 av de 32 bidragen till den svenska melodifestivalen 2009, och efter Kristian Luuks avhopp som programledare letar SVT nu efter den perfekta ersättaren.

Den rutinerade programledaren Kattis Ahlström – som nyligen deklarerat att hon vill göra tv-comeback, eller komikern och programledaren Robin Paulsson är de två hetaste kandidaterna till att ta över Luuks jobb. Åtminstone enligt det åländska spelbolaget Paf.

Som potentiell programledare ses också den före detta svenska statsministern Göran Persson. Blir det han som tar över ger det 50 gånger pengarna.

Övriga odds är Kattis Ahlström som ger tre gånger pengarna, Robin Paulsson sex, Filip och Fredrik tio, Gry Forsell tio, Carina Berg 30, Gert Fylking 30 och Kristina Lugn på samma odds som Göran Persson alltså 50 gånger pengarna. (mn)

Vakter till Unga Band

Intresset för att få uppträda på Unga Band, som arrangeras den 25 oktober på Idrottsgården, är i år stort. Däremot har det varit svårt att få tag på ordningsvakter till evenemanget.

Så är du över 18 år, ostraffad och känner du att du vill ställa upp, anmäl dig då till Susy Ahlström på ungdomsgården Tvärsan, telefonnummer 531453.(mn)

Reservklubb på Arken

Arkipelags nattklubb kommer, som Nöje tidigare berättas, att hållas stängd fram till den 30 oktober på grund av renovering. Men misströsta inte, det går att klubba på Arken ändå. Fram till att den ordinarie klubben öppnar igen den 31 oktober kommer det under helgerna att finnas en kombinerad nattklubb och restaurang en våning upp.

I kväll, kl 21.00, hålls det dessutom standup-show i restaurangen med Pontus Enhörning och en hemlig gäst från svenska TV4:s Parlamentet. (mn)

Madonna skiljer sig

Superstjärnan Madonna och hennes man regissören Guy Ritchie skiljer sig. Det meddelade en talesman för Madonna i onsdags. (FNB)

Malin Tillström

Lyssnar på: "Man must dance" av Johnossi. –Ett strategiskt val för att överleva den dämpade stämning jag är säker på att faller över oss i takt med löven från träden.

För övrigt... tycker jag ingen ska missa Åland Uniteds sista match i morgon 16.00 på WHA. Tiffany Weimer är en framtida världsstjärna.

Malin Lundberg

Lyssnar på: Just nu överröstar Disturbed alla andra ljud hemma hos oss. Och med all rätt, detta band kräver volym! I november åker vi och ser dem live.

För övrigt... tror jag att jag tagit vatten

över huvudet då jag lovat lillkillen en dinosauriedräkt. Hur kan det se så lätt ut till pappers men bete sig som ett inferno vid symaskinen?

Full finsk hårdrock med dragspelskomp

Premiärspelning. När Eläkeläiset bokades in till en spelning i Sverige tyckte de att det passade bra att stanna till på Åland. I och med det beslutet uppträder bandet från Joensuu i morgon kväll för första gången på Åland.

Om du är sugen på att rocka loss till finska covers av Metallica-, Kiss- och Scorpions-låtar i humppa-, polka- och jenkkatappning, då är Dinos rätt plats för dig på lördag kväll.

Scenen intas då nämligen av det spritångande bandet Eläkeläiset.

För första gången i Eläkeläiset 15-åriga historia spelar de i morgon kväll på Åland. Någon gång strax före midnatt entrar Onni Waris (keyboard, sång), Lassi Kinunen (dragspel, sång), Martti Waris (elbas, sång), Petteri Halonen (gitarr, keyboard, sång) och Kristian Voutilainen (trummor, sång) scenen på Dinos.

Den finska gruppen har gjort sig känd på att göra finska covers på kända rock- och poplåtar i en helt annan

takt än originalversionerna.

–Eftersom vi oftast är fulla när vi spelar är humppa- och jenkkavarianerna lättare. Av den enkla anledningen spelar vi som vi gör, säger Onni Waris.

Stora internationellt

Förutom att vara stora i hemlandet

gör de dessutom succé i länder som Österrike, Schweiz och Tyskland, trots att de bara sjunger på finska. Och likt det norska hårdrocksbandet Turbonegros fansföreningar kallade turbojugends, har Eläkeläiset

tyska fansgrupperingar kallade Humppajugends.

–Jo, de känner väl igen låtarna fastän vi sjunger på finska. Det brukar dessutom bli riktigt roliga spelningar där publiken dansar runt i humppamaskar, som togtåg ungefär, säger Onni Waris.

Ikväll spelar de på Pub Anchor i Stockholm, och just Sverige är ytterligare ett land där de varit populära under en längre tid. Bland annat spelade de på Hultsfredsfestivalen fem år i rad på 1990-talet. De blev dessutom så omtyckta av festivalarrangören Gunnar Lagerman att de spelade på hans 40-årskalas.

–Det var dock en katastrof. Vi var så fulla att vi förstörde allt och tafsade på alla. Då snittade vi ungefär två flaskor vodka per person innan varje spelning, vilket blev rätt tungt efter ett tag. Efter det tog vi en paus, säger Onni Waris.

Flera skandaler

Och ett antal pauser med

följande comebacker har det blivit under årens lopp. Främst för att turnéerna och spelningarna var och fortfarande är så spritfyllda.

–För säkerhets skull har vi alltid noter och texter med oss på scen. Men även det kan bli ett problem när man får för mycket dubbelseende, säger Onni Waris.

Förutom fylleskandalerna har det varit en hel del andra kontroverser kring bandet. Många artister och skivbolag är inte speciellt smickrade över att få sin musik tolkad av Eläkeläiset. Universal Music är ett av de stora skivbolagen som försökte förbjuda Eläkeläiset version av Scorpions låt Wind of change. Eläkeläiset ignorerade det dock och fortsatte att spela låten.

–Vi kunde göra så i början när vi var relativt okända. Jag tror att Universal kol-

lade upp oss och insåg att vi var en bunt finska alkoholisterna och att det inte var värt att stämma oss, eftersom de aldrig skulle få några pengar. Men nu går det inte att sno låtar hur som helst längre.

Vi skulle till exempel aldrig kunna sno en Abba eller Bon Jovi-låt, säger han.

Det problemet har satt stopp för flera tilltänkta covers på nya album. Men som tur är för Eläkeläiset och deras fans är det inte alla som misstucker.

–Him och Turbonegro till exempel tycker bara det är kul när vi gör deras låtar, säger Waris.

Det var dock en katastrof. Vi var så fulla att vi förstörde allt och tafsade på alla.

Alexander Skogberg

Rockar till just nu: The Hella-copters. Jag såg bandet för sjätte och sista gången igår. Det kändes fint men aningen vemodigt. Undrar vad herrarna skall syssla med nu.

För övrigt... Släpps Metal-licabiljetter till de dubbla spelningarna i Stockholm och Helsingfors på måndag. Det ser ut att bli dyrt och ångestladdat.

Maria Nykvist

Lyssnar på: Roky Erickson och 13th Floor Elevators. Fantastisk psykedelisk musik, och kolla förresten in "You're gonna miss me"-dokumentären om Rokys liv.

För övrigt... så toppar Oasis nya "Dig out your soul" den engelska albumlistan. Det

betyder att bandet haft idel listettor sedan debutalbumet "Definitely maybe" 1994. Man får säga vad man vill om Oasis efter "(What's the story) Morning glory?", men det är en imponerande svit mina gamla britpopidoler står för.

Polisfilm. Mark Wahlberg spelar plågad snut på jakt efter hämnd i "Max Payne". Här med Mila Kunis som karaktären Mona Sax. Foto: FOX

Snyggt och extremt snyggt

Bio

"Max Payne"

Visas på bio Savoy. Genre: Action. Med: Mark Wahlberg, Mila Kunis, Beau Bridges med flera. Regi: John Moore. Speltid: 1 tim 40 min. F 15/13.

Det här är en mycket snygg film. För det första utspelar den sig i ett New York uppklätt till tänderna i en noga utvald kostym i noir-stil. Miljöerna är

iskalla, nästan kliniska och till och med de yrande snöflingorna ser ut att ha fått regi.

Filmen är baserad på datorspelet Max Payne och temat känns igen från spelet. Den plågade snuten Max Payne har bara en sak för ögonen, att hitta de skurkar som mördat hans fru och barn. Hämnd, alltså. När han blir misstänkt för ett mord han inte begått trappas jakten på mördarna upp samtidigt som snaran dras åt också kring Payne själv.

Fyrkantig

Max Payne är en trött manlig

mytgestalt av typen "jag tror inte på smärta, jag tror inte på fruktan, jag tror bara på döden" och hans karaktär i **Mark Wahlbergs** skepnad stavas fyrkantig. Överhuvudtaget är miljöerna betydligt mer finmejslade än filmens karaktärer.

Vid några tillfällen är det också meningen att man ska bli berörd, gissar jag.

Kanske är det den kliniskt genomfrusna inramningen som gör att det snarare känns aningen löjeväckande när det bränner till. Å andra sidan är det väl knappast

någon som går och ser den här filmen i hopp om att få snyfta eller njuta av djupa karaktärsskildringar.

Extremt snyggt

Men som sagt, det är snyggt. Ljuddetaljerna är ytterligare ett exempel. Skottlossningarna, tomhylsor som landar på golv, glaskross. För att inte tala om ljudet av Max Paynes knarrande skinnjacka, extremt snyggt.

STINA NYGÅRDS/TT SPEKTRA
stina.nygards@ttspektra.se

FRÅGELÅDAN

I dag är det dags för Linn Eriksson att få svara på några frågor ur frågelådan. Linn är 15 år, bor i Mariehamn och går i Övernäs högstadieskola. På fritiden är hon med vänner, eller så rider hon hästen Kolbrun som står i Lemland. Hon tar också lektioner på Sleipners ridskola en gång i veckan.

- Vem skulle du vilja ge en medalj och varför?**
– Till Tyra Banks för att hon kom på Top Model, världens bästa serie.
- Vilken dialekt skulle du vilja ha?**
– Den som jag har nu duger bra.
- Vad gör du när det regnar?**
– Det beror på om det är helg eller inte. Om det är helg så kör jag moppe till någon kompis, annars tar jag det bara lugnt och har tråkigt.
- När körde du senast för fort?**
– Kör för fort? Det har jag väl aldrig gjort.
- Du får ge vem som helst vilken present som helst. Vad ger du och till vem?**
– Jag skulle ge en Battery till Isa.
- Vad är bättre än ost?**
– Öh, va? Jag vet inte riktigt. Det finns mycket bättre saker än ost.
- Vilken film lämpar sig bäst för en myskväll?**
– Allt förutom skräck. Typ...
- Vad är det klantigaste du har gjort?**
– Det var nog när jag skulle skära av ett rep och slant med kniven som for rakt in i mitt lår. Det gjorde ont.
- Vad gör du helst en solig sommardag?**
– Far till stranden med vänner, eller far ut med någons båt och chillar.
- Vad skulle du göra om du var osynlig för en dag?**
– Massa bus!
- Vad heter din cykel?**
– Min cykel heter Rex. Men den blir aldrig använd eftersom jag har min moppe, och den heter ingenting.
- Vem skulle du vilja ge en spark i arslet, och varför?**
– Den skulle jag vilja ge till Lisa, för att hon for till Sverige i fredags och stannar en hel vecka.

MALIN LINDQVIST (prao)
redaktion@nyan.ax

Hallå där...

Hallå där, Gerhard Andersson, ålänning men numera bosatt i Stockholm, skickade nyligen in ett bidrag till svenska melodifestivalen, i hopp om att få med sin låt i 2009 års startfält. 28 av 32 låtar är redan uttagna, så nu väntar Gerhard spánt på att bli en av de resterande fyra som också får chansen.

Har melodifestival-arrangörerna hört av sig?

Har melodifestivalarrangörerna hört av sig än?
– Nej, jag har inte hört något.

Vad är det för låt du har skickat in?
– Det är ett dansnummer skulle man kunna säga. Alltså någon-ting mitt emellan elektro och street.

Beskriv hur den låter.
– Kanske som en blandning

mellan **The Knife** och **Darin**.

Vem vill du helst ska sjunga din låt?
– Helst skulle jag vilja att **Falco**, han som sjöng **Amadeus**, sjung-

er låten. Men eftersom han är död så går ju inte det. Mitt andra val får nog bli **Darin**.

Vad tror du om dina chanser?

– Jag ser det mest som en hobbyartad och rolig grej. Bidraget var väl egentligen bara halvfärdig när jag skickade in det, alltså inte med en vettig sångare och så där. Men den har en bra melodislinga.

Har du skickat in bidrag förut?
– Jag har skrivit musik förut men det var första gången jag skickade in till melodifestivalen.

Vad kännetecknar en riktigt bra schlager?
– Det är så många olika genrer i melodifestivalen nu för tiden så det är verkligen olika vad som gör en låt bra.

Har du någon egen favoritschlager?
– Nja, inte direkt. Men förra året tycker jag nog att **Charlotte Perelli** skulle ha vunnit.

Om man vill lyssna på din musik hur går man tillväga då?
– De som är registrerade på facebook.com (i Sweden-nätverket/red ann) kan gå in på min sida., Gerhard Andersson, och lyssna.

MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax

Sälj

det du inte behöver med en annons

i Torget

NYHET! Ladda upp bilder på hemsidan

torget.ax

Ålands största köp & säljmarknad

Sportchef | 528 462 | johan.larsson@nyan.ax

”Räkna med mej om du skrattar”

Jag gillar att lägga näsan i blöt. Skrattar någon på jobbet så måste jag få reda på varför. Viskar någon ute i hallen så räkna genast med mig. Många skulle säkert kalla det nyfikenhet. Men mest vill jag nog bara inte känna mig utanför.

Det är nämligen lätt att bli lite utanför som sportreporter ibland. Där sitter jag och leker med laguppställningar medan resten av redaktionen ägnar sig åt lagtingets sammanträden. Då försöker jag lägga näsan i blöt. Kanske tar jag en sväng runt redaktionen. Vinkar till vår politiska redaktör, pratar med fotograferna eller håller upp en kopp kaffe. Man vill ju hänga med i snacket. Man vill ju ta del av nyhetsflödet.

Sedan går jag tillbaka till mitt lilla rum. Laguppställningen får vänta. Istället kollar jag lite statistik. Istället går jag på en fotbollsmatch.

Det är ändå ett rätt bra jobb.

Foto: Stefan Öhberg

Nya Åland
Värmer vardagen

Statsministern i Bryssel. Matti Vanhanen lyfte under ett seminarium i Bryssel fram Ålandsexemplet som ett lyckat sätt att lösa minoritetsfrågor. Arkivfoto: HENRIK JANSOON

Statsminister Vanhanen: "Åland en viktig inspirationskälla"

Lantrådet Viveka Eriksson (lib) är i Bryssel för att följa toppmötet mellan regeringscheferna. Åland har lyfts fram av de finländska representanterna vid två tillfällen.

På onsdagen träffade Viveka Eriksson och Ålands specialrådgivare **Andreas Backfolk** Finlands nya EU-ambassadör i Bryssel, **Jan Store**. De diskuterade aktuella EU-frågor, som sälfrågan, med ambassadören och bjöd honom till Åland.

Samma dag deltog lantrådet, statsminister **Matti Vanhanen**, Europaminister **Ast-**

rid Thors samt ett stort antal europaparlamentariker i ett seminarium om minoritetspråk i Europa. Arrangör var Svenska kulturfonden.

Vanhanen förde under mötet fram Åland som en allt viktigare inspirationskälla för att lösa olika minoritetsfrågor i världen.

Under en paneldebatt om minoritetsspråksrepresentation inom Europaparlamentet berättade SFP:s parlamentariker **Henrik Lax** om de åländska kraven på en egen parlamentsplats.

Lantrådet följde därefter EU-toppmötet mellan regeringscheferna. (ak)

Plasto anställer ny försäljningschef

■Ny försäljningschef för Plasto i Sverige är **Göran Svedebäck**, tidigare Key Account Manager på Hasbro Sweden.

– Görans erfarenhet inom försäljning, varumärkesbyggande och marknadsföring är mycket värdefull och vi bedömer att vi nu kan erbjuda svensk leksakshandel ett lokalproducerat högklassigt plastleksaksortiment på ett kostnadseffektivt sätt, skriver Plastos vd **Nina Nyman-**

Johansson i ett pressmeddelande.

Svedebäck har de sista sju åren jobbat på Hasbro Sweden. Tidigare har han även jobbat med Key Account ansvar på Citymail och Mattel Sweden.

– Det skall bli både utmanande och roligt att fortsätta bygga upp Plasto-varumärket i Sverige. Det blir intressant att jobba med produkter som tillverkas ett stenkast från Sverige på Plasto-fabriken på Åland, säger han. (ml)

Konsult anlitas för lusseutredning

■Konsultföretaget JÅH Management Ab har fått i uppdrag av landskapsregeringen att samordna utrymmesbehovet i lyceet, handelsläroverket och vårdinstitutet.

I uppdraget ingår att ta reda

på hur man kan nå en optimal användning av den befintliga byggnaden. JÅH Management har fram till den sista december på sig att göra utredningen. (ak)

Riksnytt

Vanhanen: Krisen påverkar arbetsplatserna senare

Toppmöte. Finanskrisen präglar EU-toppmötet i Bryssel. På bilden EU-parlamentet.

Arkivfoto: HARRIET TUOMINEN

BRYSEL. EU-länderna befarar att finanskrisen fortfarande kan få allvarigare följder för ekonomin. Särskilt de nya börsrasen försämrade stämningen under den sista dagen av EU-toppmötet i Bryssel.

Statsminister **Matti Vanhanen** (c) varnade för att den globala bankkrisen inom en nära framtid kan få konsekvenser för företagen och jobben. Hittills har den påverkat bara företag inom finansieringsbranschen, men i fortsättningen kommer den att slå till också mot andra branscher.

Vanhanen påminde om att konkurser och kreditförluster

är på kommande då finansieringskrisen börjar påverka real ekonomin.

Vanhanen hoppas att man också annanstans i världen vidtar lika målmedvetna åtgärder för att dämpa krisen som EU har gjort.

Trots EU:s enorma räddningsplan för bankerna har börskurserna börjat gå ned under de senaste dagarna. De här anses bero på oro för en mer omfattande ekonomisk nedgång.

– Vi måste hålla oss till principen att tillväxten nästa år blir mycket trögare än vad prognoserna förutsått, sade Luxemburgs premiärminister **Jean-Claude Juncker**, som också är ordförande för eurogruppen.

Finland är ett av de få euroländer där de offentliga finanserna är så sunda att man kan sänka skatterna även om en lågkonjunktur står inför dörren. I många andra länderna är statskassan praktiskt taget tom. De har då inte råd med ekonomisk stimulans.

Måtta med fallskärmar

EU-länderna var eniga om att det krävs tid att återställa förtroendet för finanssystemet. Som ett led i återhämtningen går de in för en stor reform av det internationella finanssystemet. Enligt Vanhanen ska man utarbeta nya principer och regler för systemet, inklusive de som gäller över-

vakningen och bokföringen.

Storbritanniens premiärminister **Gordon Brown** framhöll att medborgarna måste kunna lita på att de finansinstitut som är viktiga för dem inte agerar ansvarslost.

Medlemsländerna beslutade bland annat att få styr på de enorma avgångsbidrag som många bankdirektörer lyckats utverka. Premierna måste bindas till företagets framgång. Därför ska direktörer som misslyckats i sitt arbete inte belönas med fallskärmar.

EU-ledarna ansåg att det också behövs en bättre kontroll av direktörernas optionsförmåner, så att de inte lockas att ta för stora risker. (FNB)

Ekonomi

Nokias marknadsandel minskade

HELSINGFORS. Nokia rapporterade på torsdagen en minskning av vinsten, omsättningen och marknadsandelen på mobiltelefoner.

Trots det var reaktionen på marknaden positiv och aktiekursen på Helsingforsbörsen kom upp ur den sjuprocentiga svacka den hade befunnit sig i på morgonen. Nokia behöll förstås också sin ställning som överlägsen marknadsledare.

Nokias vinst för årets tredje kvartal var sämre än väntat. Vinsten före skatt minskade från 1,9 miljarder till 1,4 miljarder euro och omsättningen från 12,9 miljarder till 12,2 miljarder

euro. Analytiker hade väntat sig att vinsten skulle bli 1,5 miljarder euro.

Nokia uppskattar att dess marknadsandel sjönk till 38 procent i juli-september. På vårvintern var marknadsandelen uppe i 40 procent. Enligt koncernchefen **Olli-Pekka Kallasvuo** försöker bolaget dock fortfarande öka marknadsandelen i fråga om mobiltelefoner.

Däremot är målet för Nokia Siemens Networks att behålla marknadsandelen på fjolårsnivå. Bolaget som till hälften ägs av Nokia hade under kvartal 3 en rörelseförlust på 1 miljon euro mot 120 miljoner för ett år sedan.

Nokia sålde under kvartalet

118 miljoner mobiltelefoner, en minskning med tre procent sedan föregående kvartal. Minskningen skedde i Latinamerika och i Asien, med undantag för Kina. I Europa var Nokias försäljning ungefär lika stor som i våras.

Snittpriset ned

Aggressiv konkurrens från nya tillverkare ledde enligt Kallasvuo till att Nokias marknadsandel i fråga om smartmobiler krympte till 35 procent. Tidigare har Nokia behållit hälften av smartmobilmarknaden. Minskningen förde med sig att medelpriset på de mobiltelefoner Nokia sålde sjönk med 2 euro sedan kvartalet

innan. Kunderna betalade nu i snitt 72 euro för en Nokitelefon.

Bara för ett år sedan var snittpriset tio euro högre. Prisrasen förklaras delvis av att dollarkursen gått ned en hel del sedan dess.

Nokia uppskattar att den totala mobilförsäljningen i världen i år ökar med åtta procent till 1,3 miljarder stycken. I fjol såldes det drygt 1,1 miljarder mobiler.

Kallasvuo antog att den finansiella oron inte minskar försäljningen av mobiltelefoner. Det att priserna på mat och olja börjat sjunka igen förbättrar ekonomin för många potentiella köpare. (FNB)

4,4

1/100 km

blandad körning

/119

CO₂
g/km

A160 CDI BE 3D – vår bil i miljöklassen.

A-klass 150 3D 22.900€ – 948.600€ SLR McLaren Roadster

- DET HANDLAR OM KVALITET -

BILCENTER

www.bilcenter.ax

Uppgårdsvägen 18

Bilförs., tel 12 551: vard 9-17, lörd 10-13
Reservdelsförs., tel 12 552: vard 8-16

Malin Tillström
Epost: malin.tillstrom@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

”Alla de nominerade kommer. Det är bara någon av dem som inte kan närvara.

ARRANGÖREN FÖR DALARNAS IDROTTS GALA 2008.

Operation Stoppa Litmanen

”Det gäller att hela tiden ligga nära gränsen”

FOTBOLL. Antingen får han en kapsyl i ögat eller så avgör han matchen. Och egentligen är det väl ingen som vet i förväg om han överhuvudtaget ska spela.

Men Johan Carlsson vet i alla fall hur IFK Mariehamn ska stoppa honom på söndag. Givetvis handlar det om Jari Litmanen.

–Han får inte tycka fotboll är roligt, säger Carlsson. Tycker han fotboll är roligt på Lahden Stadion så är det dåligt.

Det räcker med en frispark. Eller att han får fritt spelfält precis utanför straffområdet. Direkt blir det en målchans. Jari Litmanen är inte precis snabb men å andra sidan har det aldrig varit hans styrka. Det handlar istället om hans fantastiska blick för spelet.

–Nog tror jag om Litmanen spelar att vi ägnar honom mycket uppmärksamhet. Man brukar säga att man inte bryr sig om en spelare utan om kollektivet men den här gången är det extra, säger Johan Carlsson.

Det kan det bli så att Carlsson står öga mot öga med Litmanen på söndag. IFK:s kanske mest hårdföre spelare borde vara en perfekt lösning för **Pekka Lyy-ski** om IFK vill punktmarkera Litmanen. Bli de så är taktiken klar från Carlssons sida.

–Jag är en sån spelare att jag går hårt in oavsett om det är Jari eller inte. Men nog skulle jag spela extra hårt och spela på gränsen för att ta bort honom. Man måste nog göra det, säger Carlsson.

Oslagbara meriter

Sedan Litmanen kom tillbaka till Tipsligan har det blivit tre mål på fyra matcher för honom. Men det är så klart inte den statistiken som är den mest respektgivande med honom.

Istället handlar det om hans insatser i framförallt Ajax där

Fakta/Jari Litmanen

Född: 20 februari 1971.

Klubbar: Reipas (87-90), HJK (91), MyPa (92), Ajax (92-99), Barcelona (99-01), Liverpool (01-02), Ajax (02-04), FC Lahti (04), Rostock (05), Malmö FF (05-07), Fulham FC (08), FC Lahti (08).

Landskamper/mål: 116/30.

Titlar i urval: Holländska ligan 1994, 1995, 1996, 1998, 2004, FA-cupen 2001, Champions League 1995, Uefa-cupen 2001.

Utmärkelser i urval: Årets spelare i Finland nio gånger mellan 1990 och 2000, årets spelare i Holland 1993, Europas tredje bästa spelare 1995, skyttekung i Champions League 1995.

han bland annat vann skytteligan säsongen 1993-1994. Samma år valdes han dessutom till årets spelare i den holländska ligan.

I det finska landslaget har det blivit 116 landskamper och 30 mål sedan debuten mot Trinidad och Tobago 1989. Då var han endast 18 år och spelade bara i 20 minuter. Det första landslagsmålet kom två år senare när Finland slog Malta med 2-0 i EM-kvalet.

–Det säger något att han alltid är uttagen i landslaget oavsett i vilket skick han är i, säger Carlsson.

In i närkamperna

Respekten finns givetvis där. Det är ingen som tvivlar på att Jari Litmanen fortfarande är en riktigt bra fotbollsspelare. Men det handlar inte om någon överdriven respekt. Enligt Carlsson kanske det snarare är mer inspirerande än skrämmande att möta Litmanen.

–Om Litmanen spelar vet man att han varit en av Europas bästa fotbollsspelare men under

Van vid närkamper. Johan Carlsson, här i närkamp med Tamperes Jarkko Wiss förra säsongen, tänker inte lägga några fingrar emellan om han får möta Jari Litmanen på söndag.

Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

matchen har man en uppgift att göra bra ifrån sig. Det ska vara roligt att möta honom men det ska vara roligt på rätt sätt och inte att han gör 3-4 mål.

Men då måste man givetvis stoppa honom. Och det bästa sättet är förmodligen att ut-

nyttja Litmanens kanske största svaghet. Närkampspelet.

–Han är van vid att inte hamna i några närkamper och jag vet inte om jag någonsin sett honom i en närkamp. Det gäller att hela tiden ligga nära gränsen. Men det gäller för övriga

spelare också, säger Carlsson.

Själva matchen då? Jo den spelas i Lahtis på söndag och avspark är 18.30. Med eller utan Jari Litmanen.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Finsk förlust mot Tyskland

■FOTBOLL. Finlands U16-landslag förlorade i torsdags landskampen mot Tyskland hemma i Helsingfors. Tysklands mål kom på övertid när **Johannes Geis** hittade rätt.

IFK Mariehamns **Johannes Nordström** bildade toppduo med **Mikko-Petteri Latosaari**, FC Haka, och fick spela hela matchen. (mt)

MPF slog Bålsta i en klubbkamp

■BOWLING. Mariehamns pensionärsförenings bowlare spelade i onsdags en klubbkamp mot PRO från Bålsta. Hemmalaget var klart bäst och vann med 10.247-8.871 fördelat över fyra serier med 16-mannalag. Bäst individuellt var MPF:s **Hilding Mattsson** med 841. (mt)

Sportens kom ihåg

■ **Folktrace Åland:** Finns det intresse av att åka till Skepptuna 25 oktober med buss och se på folktrace? Vi måste bli minst 20 stycken personer. Kontakta Tobias Björkman 04575541503

■ **JIK-friidrott:** Löparskolan startar söndag 15.00, Vikingavallen. Alla intresserade barn och ungdomar välkomna!

■ **NÅSS-simning:** "Prova-på"-vat-tengymnastik, s k "hydrobic/vattenjogging", 25 oktober 15.30. 8 euro per deltagare. Ledare Tuire Granesäter. Plats Ålands Idrottscenter. Ingen föranmälan! Alla välkomna.

■ **NÅSS-simning:** Vi inom NÅSS efterlyser fler funktionärer till Vikingsimmet, som arrangeras i helgen av ÅID:s simutskott.

■ **RK Sleipner:** Hopptävling 26 oktober 10.00. Klasser 70, 80, 90, 100 cm. Proposition finns på hemsidan. Anmälan senast 21 oktober 20.00

via hemsidan www.sleipner.aland.fi, per e-post sleipner@aland.net eller telefon 13418. Frågor: Sleipner eller Sussi 040-7523903.

■ **RK Sleipner:** Höstmöte på stallet måndag 27 oktober 19.00.

■ **Korpserien 2008/2009:** Anmäl ditt lag till korpseriensom Ålands Volleybollförbund arrangerar under hösten och våren. Matcherna spelas på lagens träningstider i lagens hemmahallar. Laget skall ha minst fem spelare på planen(max sex) varav minst två damer (om inte lagen kommer överens om annat vid matchtillfället). Anmäl ditt lag till: johanpavals@hotmail.com eller tfn 0457/5300729 senast 24 oktober.

■ **Våsc-innebandy:** Årsmöte 27 oktober 18.30 i Baltichallen.

■ **ÅFF:** Ålands Fotbollförbund arrangerar höstlovsfotboll fredag 12.00-14.00 i Godbyhallen för ålder 12-15 år. Välkomna.

■ **ÅIBF:** Ordinarie höstmöte torsdag 30 oktober 18.00. Stadge-enliga förhandlingar.

■ **ÅID-skidor:** Arrangörskurs för längdskidåvlingar, fredag 18.00-22.00 och lördag 09.00-13.00 på Vikingahallen. Glenn Lindholm från FSS är kursdragare. Glenn kommer också att informera om nyheter inom vallning och material.

■ **ÅID-skidor:** Åm på rullskidor lördag 14.00 i Bengtsböle Lemland. Herrar och damer 27 km, juniorer U16 år 8 km. Klassisk stil. Anmälningar till ÅID:s kansli tfn 19170 senast torsdag. Prisutdelning för Åländska rullskidcupen efter tävlingarna.

■ **ÅID-skidor:** Alla skidintresserade, skidresa till Idre 4-7 december. Anmäl dig till Charlotte på 04575267037 senast 10 november.

■ **ÅIGA:** Ordinarie höstmöte

28 oktober 19.00 på Park Alandia Hotell. Stadgeenliga förhandlingar. Därefter ledarträff inför öspelen 2009.

■ **Ålands Ryttare rf:** Obs! Nytt datum! Höstmöte torsdag 30 oktober 19.00 i stallkaféet på travbanan. Alla medlemmar välkomna! Vi bjuder på lite gott!

■ **Åland ishockeyförbund:** Nu är det dags att anmäla sig till årets upplaga av motionsserien. För mera information gå då in på www.ifkmariehamn.com/ishockey och vidare till övrigt och motionsserien. Sista anmälningsdag är på fredag. Anmälan mejlas till ishockey@aland.net. Vid frågor kontakta Henning Karlsson 04573421636.

■ **ÅMK-folktrace:** Nu är det dags för förarlicenskurs. Lördag 15 november ska vi ha utbildning för er förare och funktionärer. Anmäl er till Åse Ask senast 7 november.

Fett i ledning efter storseger

■INNEBANDY. Åländska innebandyserien har efter två omgångar placerat Fett i topp av herrtabellen. Laget besegrade Våsc i onsdags med förkrossande 12-1, vilket var andra raka segrer. Övriga matcher i herrarnas andra omgång såg ut enligt följande: Referee Killers-IF Fram II 2-2, Lemlands IF-Liffarna 10-3, TVL-La Vecchia Signora 1-14, Zeke IK-El Maccos 1-6.

I damernas serie spelades endast en match. Där vann J.A.N. över HIK med klara 12-2. Toppar tabellen gör Gasen i botten. (mt)

Oscar Dannström upp på rankingen

■SEGLING. Åländska segelsällskapet **Oscar Dannström** har klättrat en placering på världsranking för lasersegelare. Med 2.368 poäng på sju inräknade tävlingar ligger han nu på en 89:e plats. Bästa finländare är **Pierre Angelo Collura** som är rankad 76:a.

Australiensaren **Tom Slingsby** har återerövat toppplaceringen med sina 5.400 rankingpoäng. (mt)

Korpvolleyboll söker deltagare

■VOLLEYBOLL. Ålands volleybollförbund arrangerar under hösten och våren en korpserie som hålls igång på lagens eget ansvar. Matchernas spelas nämligen på lagens egna träningstider i respektive hemmahallar, domare samt sekretariat är hemmalagets skyldighet att fixa.

–Matcherna spelas i bäst av tre set. De två första seten spelas till 25 poäng och det sista och avgörande setet spelas till 15 poäng. Matcherna spelas med så kallat "running score", det är poäng på varje boll. Vunnen match ger två poäng, meddelar **Johan Påvals** som är den kontaktperson lagen ska rapportera sina matchresultat till.

Minst fem spelare ska ingå i varje lag, varav två damer – om lagen inte kommer överens om något annat vid matchtillfället. (mt)

Silver i Tigercup till IFK:s flicklag

■FOTBOLL. IFK Mariehamns lag för flickor födda 1998 spelade i helgen Tigercupen i svenska Upplands Väsby. Tjejerna svarade för en fin insats och tog tre raka segrar i gruppspellet med en målskillnad på 5-0.

I kvartsfinalen mot AIK blev det seger med 1-0 efter mål av **Sanna Kiljunen**. I semifinalen mot Spånga stod det 0-0 efter full tid, men IFK kunde vinna efter en avgörande straff av **Petronella Perämaa**.

Slutligen stod Vasalund för motståndet i finalen. Laget var dock aningen vassare än åländskorna och vann med 2-1. IFK:s mål gjordes av **Vilma Danielsson**.

Även IFK:s flickor födda 1997 spelade turneringen, de åkte dock ut i kvartsfinalen mot Rönninge. (mt)

Mitt i. Elias Berntsson, 7 år, tränade hockey på Islandia i går.

Sportigt höstlov för lediga barn

Med ett par höstlovsdagar till hands finns mycket att hitta på för Ålands lediga skolbarn.

Ett gäng av dem valde igår att spela fotboll och ishockey.

I Godbyhallen är det premiär för höstlovsfotboll arrangerad av Ålands fotbollförbund. Igår var det åldrarna 8-11 år och idag är alla 12-15-åringar välkomna att droppa in i hallen klockan 12.00.

–Vi ville hitta på något för barnen att göra, alla kan inte resa bort. Nu var det ju passligt att vara inomhus också med tanke på vädret, säger ungdomschef **Urban Truedsson** som under dagarna assisteras av Åland Uniteds **Tiffany Weimer** och **Rebecca Robison**.

Ja, regnet håller ner på utsidan, men i hallen håller de nio deltagarna –den här gången bara pojkar– igång.

–Vi fick ett blad från skolan där det stod att man kunde komma hit, berättar **Erik Engblom** 8 år och **Simon Engblom** 10 år.

De kommer båda från Enklinge och har ingen möjlighet att spela fotboll med tränare.

–Men vi brukar spela ändå, säger killarna.

Vad är roligt med fotboll?

–Man får springa mycket, det är kul!

Händer mycket

”Ubbe” Truedsson berömmar skärgårdsduon som visat prov på stor talang.

–De har ingen chans att träna med någon klubb, men de är jätteduktiga. Vi ska se till att åka ut från förbundet till deras skola och träna med dem, säger han.

IFFK-trion **Rasmus Söderberg**, 11 år från Saltvik,

Blåvit. Med Koivu-tröja saxade Jack Karlsson, 7 år, fram på isen.

Träning. Erik Engblom kommer från Enklinge för att få spela fotboll med tränare.

Mathias Mattsson, 11 år från Sund och **Frans Jansson**, 11 år från Saltvik, gillar fotboll.

–Det händer mycket till skillnad mot ridning, säger Mathias.

–Man får göra mycket och får springa. Jag tycker om

att göra många saker på en gång, säger Frans.

Under torsdagen har de slipat på sina tekniska kunskaper.

–Det är roligt att ha en hobby, säger Mathias.

Van med hockey

Samtidigt pågår höstlovsaktiviteter i Islandia i Mariehamn.

–Det är norra Ålands barn som är inbjudna och får prova på. IFK Mariehamn och Ålands ishockeyförbund är arrangör och vi är fyra från A-laget som fungerar som ledare, säger **Jacob Halling**.

Tolv barn i årskurs 1-6, varav två flickor, har haft en dag fylld med hockey.

–Vi kör två ispass där de i det ena lärt sig skrinna och har lättare övningar, och i det andra får spela mot varandra, säger Halling.

I tre år

Madelene Wahlbäck, 10 år från Jomala, är van hockeyspelare. Hon har tränat sporten i tre år.

–Min låtsasbror skrann och jag följde med och lärde mig, berättar hon.

Nyborjare är däremot **Oskar Dahlman**, 9 år från Finström.

–Jag kom hit för att lära mig spela och skrinna.

Vill du fortsätta med hockey?

–Kanske.

IFFK-trio. Frans Jansson, Mathias Mattsson och Rasmus Söderberg spelar alla fotboll i IFFK och gillar när det händer mycket på en gång.

På is. Oskar Dahlman och Madelene Wahlbeck har tillbringat en höstledig dag på is.

Debutant spelar för IFK-pingis

■**BORDTENNIS.** IFK Mariehamn börjar säsongen i Upplandsseriens division V i helgen. För motståndet i hemmapremiären står Upplands Ekeby IF B och Skyttorps IF B.

IFK representeras av den rutinerade duon **Bengt Lindqvist** och **Harry Lindqvist** som förstärks av juniorerna **Viktor Eriksson** och **Emanuel Eriksson**. Sistnämnda gör debut i seriesammanhang och får på så sätt värdefull matchträning inför öspelen på hemmaplan nästa sommar. (mt)

Eklund vann i Eckerö golf

■**GOLF.** Eckerö golfs sista tävling för säsongen avgjordes i lördags med en traditionell flaggtävling. Vann gjorde **Simon Eklund** före **Bernte Söderlund** och **Tage Karlsson**.

Scratchpriset gick till **Andreas Sjöblom** medan priset för längsta drive gick till **John Hilander** och priset för boll närmast hål gick till **Rune Söderlund**. (mt)

Sport på gång

LÖRDAG-SÖNDAG

Tennis
Bollhalla
Bollhallmästerskapen: 11.00 lördag och söndag.

Simning
Ålands idrottscenter
Vikingsimmet: 16.00 lördag, 09.00 söndag.

LÖRDAG

Kraftsport
Idrottsgården
Klubbtävling: 13.00, ÅKK.

Innebandy
Baltichallen
Division II: 18.30 Våsc-SalPa.

Volleyboll
Vikingahallen
Division I, herrar: 14.30 Jomala-Teknikum.

Fotboll
WHA
Damligan: 16.00 Åland United-Ilves.

Rullskidor
Bengtsböle
ÅM: 14.00, H/D 27 km, U16 8 km.

SÖNDAG

Ishockey
Islandia
Västskustigan: 16.00 IFK Mariehamn-ParSport.

Friidrott
Ålands idrottscenter
Godbyrundan: 14.00. Även Selina säl-lopp för barn.

Volleyboll
Vikingahallen
Division I, damer: 14.30 Jomala-Rissne.

Bordtennis
Idrottsgården
Division V: 10.00 IFK Mariehamn-Upplands Ekeby IF B; Skyttorps IF B-IFK Mariehamn.

Handboll
Baltichallen
Division IV: 15.00 IFK Mariehamn-Rimbo HK.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax
tfn 528 471

MÖTEN

ECKERÖ KOMMUN

Kommunfullmäktige i Eckerö sammanträder

i Kommungården i Överby torsdagen den 23 oktober 2008 kl. 19.00

Marie Löfström
Kommunfullmäktiges ordförande

MÖTEN

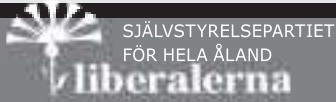
HÖSTMÖTEN

Lokalavdelningen i Lemland

Höstmöte torsdagen den 23 oktober kl. 19.00 på kommungården i Lemland. Program: Presentation av resultaten från företagsenkäten som lib gjort i Lemland samt stadgeenliga ärenden.

Lokalavdelningen i Finström

Höstmöte söndagen den 19 oktober kl 19.00 på kommungorden i Finström.

ÖVRIGT

UPPHITTADE!

Bondrandig hona, Godby

Grårandig hane, Mariehamn

NYTT HEM

Carla, hona, kastreerad, 3 år, lurvig "sköldpadda"

Läs mer om oss på www.djurskydd.net

JOURTELEFONEN
0457 3424 850

vardagar 19-21, samt helger 10-13

ANBUD

ÅLANDS OMSORGSFÖRBUND K.F.

inbegär offert på skjutsar för personer med utvecklingsstörning.

En fullständig anbuds-begäran med körschema kan vardagar kl. 8.00-16.00 avhämtas från förbundets kansli, Strandgatan 23, 22 100 Mariehamn.

Offerten skall i slutna kuvert inlämnas till kansliet **senast måndag 3 november 2008 kl. 15.00** märkt "Skjutsar – daglig verksamhet".

Kontaktpersoner:
Bo Ginlund chef för daglig verksamhet tel. 17 845
Susann Peltonen, ansvarig handledare tel. 12 886
Linda Eriksson, vik. ansvarig handledare tel. 16 764

Armtag. I helgen avgörs Vikingsimmet i Godby. Foto: JONAS EDSVIK

Vikingsimmet avgörs i Godby

■ SIMNING. Under två dagar ska 19 starter avverkas i bas-sängen i Ålands idrottscenter. Det är nämligen dags för den årligen återkommande tävlingen Vikingsimmet i Godby. På plats finns utöver åländsk talanger även simmare från Sverige och riket. Alla ålders-

klasser är representerade. Tävlignarna drar igång på lördag 16.00 och på söndag 09.00.

Ålands framstående simmare **Gustav Carlsson** och **Martin Hougberg** missar tävlingarna på grund av ett testläger för ungdomslandslaget. (mt)

KÖPES

2 st

BILAR

önskas köpa.

Pris max 2000€ och max 4000 €. Besiktade.

Tel 0400 537 044

LEDIGA PLATSER

ÅLANDSTIDNINGEN

– ett företag som varit verksamt i elinstallationsbranschen 29 år. Idag är vi 23 anställda fördelade på el- och automationsinstallationer, kontor samt butiks- och lagerförsäljning.

Vi söker

PERSONAL till vår butik & lager

Tjänsten är ordinarie.

Vi söker Dig som är: Ordningsam och kundvänlig. Elutbildning, datorvana, samt språkkunskaper är meriterande.

Tjänsten kan tillträdas omgående.

Närmare uppgifter om tjänsten ges av Harry Holmberg eller Fia Dolke tel. 14 100.

Skriftliga ansökningar med löneanspråk **senast 27.10.2008.**

Ansökningarna sändes till: Ab Harrys El, Elverksgatan 5, 22100 MARIEHAMN eller e-post: info@harrysel.ax

LEDIGA PLATSER

MARIEHAMNS ENERGI AB FJÄRRVÄRME

Vi distribuerar fjärrvärme till ca 630 fastigheter i staden och i närliggande områden i Jomala. Värmeanskaffningen är huvudsakligen extern, men bolaget har 2 st egna pelletspannor samt oljeeldade reservpanncentraler. Vi omsätter ca 110 GWh värmeenergi per år och ledningsnätet består av ca 54 km ledning. Bolaget har sex anställda och verkar i hyrda lokaler vid Neptunigatan 2. Verksamheten har expanderat kraftigt under de senaste åren, varför vi nu förstärker vår personalresurs med en

MÄTARMONTÖR

Vi erbjuder omväxlande arbetsuppgifter som främst består av installationer av energimätare med tillhörande mätvärdesinsamlingssystem. Reparationer och underhåll av elutrustning och automatik i panncentraler och pumpstationer samt även övrigt arbete på våra fjärrvärmeanläggningar förekommer.

Du bör ha elteknisk yrkesutbildning och arbetserfarenhet inom området. Elinstallationsbehörighet för lågspänning värdesätts. Du är samarbetsvillig, noggrann och kvalitetsmedveten. B-körkort förutsätts.

I arbetet förekommer dagliga kundkontakter varför Du bör vara utåtriktad och kunna ge god service.

Närmare upplysningar lämnas av VD Henning Lindström, tel. 018-539305 eller driftchef Jan Granit, tel. 018-539357.

Vi ser fram emot Din ansökan **senast den 3 november 2008** riktad till: Mariehamns Energi Ab, PB 15, 22 101 Mariehamn, märkt "Ansökan" eller e-mail till: info@energi.ax

Åländska aktiekurser

16.10.2008	KÖP	SÄLJ	DIV.
M:hamns tryckeri	500,00	850,00	45,00
M:hamns parti	2.000	2.400	100,00
M:hamns telefon	2.400	2.500	92,00
Eckerö rederi ab	34,00	36,00	2,00
Hildegaard	52.000	–	3.000
C Rundberg	120,00	130,00	2,20
ÅTT	–	80,00	1,00
Alfa	20.000	–	1.000

HELSINGFORSBÖRSEN

Nordea	7,10	7,14	0,50
Nokia	11,65	11,67	0,53
TeliaSonera	3,53	3,55	0,42
Viking Line	31,00	33,50	1,00
ÅAB A	25,20	26,00	1,00
ÅAB B	20,50	21,00	1,00

Det är fortsatt dramatik på börserna världen över. **Yngve Söderlund** på Ålandsbanken konstaterar att de stora börserna i Europa i går öppnade på ungefär -5 procent, men sent på eftermiddagen låg de på i stort sett plus minus noll.

Det han ser som ett litet positivt tecken är att nergången nu inte var fullt så djup som gången före. Det kan tyda på att en viss stabilisering är på väg. Men samtidigt har vi en lågkonjunktur på kommande, vilket syns på att bland andra verkstadsaktierna har gått ner ordentligt trots att de inte är direkt involverade i bankkrisen.

Dollarn har stärkts något, men svenska kronan gick i går igenom 10-eurostaket. På eftermiddagen var kursen 9,9999. Gentemot dollarn har kronan devalverats med omkring 25 procent på kort tid. Gentemot euron är det 10 procent i runda tal.

Som en positiv sak noterar Söderlund att priset på råolja har halverat. Det närmade sig tidigare 150 dollar, men är nu på väg ner mot 70.

Nokia kom med sin rapport i går. Söderlund säger att den var ok, men att bolaget inte vågar säga mycket om nästa år.

Orkla låg i går på 45,30 Nkr.

Annonsera i den tidning du själv läser!

LEDIGA PLATSER

Eckerökoncernen består av fem affärsområden med verksamhet inom sjöfart och turism. Koncernen bedriver passagerar- och bilfärjetrafik på Ålands hav och Finska viken, kryssningstrafik mellan Stockholm och Mariehamn samt frakttrafik mellan Finland/Sverige och kontinenten. Totalt ingår 11 fartyg i flottan. Koncernen bedriver även busstrafik på Åland. Eckerökoncernen har i dag cirka 1 200 anställda och årsomsättningen uppgår till ca 225 miljoner euro.

Vi söker nu till moderbolaget Rederi Ab Eckerö en

Systemförvaltare/projektledare

med placering i Mariehamn.

Vi befinner oss i ett mycket spännande skede där vi under de närmaste åren kommer att samordna våra centrala IT-system till en enhetlig miljö.

Dina främsta uppgifter kommer att vara:

- att ansvara för projekt och systemutveckling med primärt fokus på bokningssystem
- att integrera underliggande system till ekonomisystemet Microsoft Dynamics NAV (Navision)
- att föra en regelbunden dialog med användare, systemleverantörer och driftsorganisation för att lösa dagliga problem och fånga upp kommande utvecklingsbehov
- att informera och kommunicera om förändringar

Vi söker en person med följande profil:

- lämplig högskoleutbildning
- några års dokumenterad erfarenhet från systemförvaltning och projektledning
- stort intresse för systemlösningar, strukturerad och analytisk
- utåtriktad, drivande och van att arbeta självständigt samt god samarbetsförmåga
- goda språkkunskaper är en förutsättning för framgång i tjänsten

Närmare uppgifter om tjänsten ger IT-chef Niklas Ekebom, telefon 018-28311 eller ekonomidirektör Jan Haglund, telefon 018 28325.

Är du intresserad av tjänsten är du välkommen med din ansökan så snart du kan till rekrytering@rederiabeckero.ax eller per post under adress Rederiaktiebolaget Eckerö, Jeanette Sandberg, PB 158, 22101 Mariehamn, senast den 31 oktober 2008.

www.rederiabeckero.ax

TV-programmet

fredag 17 oktober

7.00 **Gomorron Sverige** [56782456]
10.30–12.30 **UR** [2151307]
13.00 **Rapport** [82659]
13.05 **Debatt (R)** [3791938]
Debattprogram. Del 8 av 17.
13.50–14.20 **Mitt i naturen (R)** [611123] Naturprogram. Del 7 av 16. Grodor.
15.10 **Carin 21:30 (R)** [6014369]
Pratshow. Del 5 av 14.
15.40 **Andra Avenyn (R)** [6020920]
16.10 **Gomorron Sverige** [2750340]
17.00 **Rapport** [12765]
17.05 **Hannah Montana** [9272659]
17.30 **Djursjukhuset (R)** [8562]
18.00 **Bolibompa** [83475]
18.55 **Sportnytt** [3297369]
19.00 **Rapport** [80920]
19.10 **Regionala nyheter** [9448384]
19.15 **Go'kväll** [248340]
Magasin. Carl Johan de Geer bjuder fyra önskegäster på fantasimiddag.
20.00 **Kulturnyheterna** [30949]
20.15 **Regionala nyheter** [4422475]
20.30 **Rapport med A-ekonomi** [833]
21.00 **Doobidoo** [24920]
Musikalisk frågelek. Del 7 av 12. Kishti Tomita och Peter Apelgren tävlar mot Caroline af Ugglas och Niklas Andersson. Programledare: Lasse Kronér. Även 18/10, 23/10.
22.00 **Säsongstart: Robins** [758] Pratshow. Del 1 av 10. Gäster: Dolph Lundgren, Carina Berg. Programledare: Robin Paulsson.
22.30 **The wedding crashers** [4174098]
FILM Amerikansk romantisk komedi från 2005. I rollerna: Owen Wilson, Vince Vaughn, Rachel McAdams. Regi: David Dobkin.
0.35 **Morgonsoffan (R)** [3694296]
Humorprogram. Del 3 av 12.
1.05 **Kulturnyheterna (R)** [4816578]
1.20 **Falsk mördare** [4912147]
FILM Mexikansk-amerikansk action från 1993. I rollerna: Carlos Gallardo, Consuelo Gómez.
2.40–9.05 **SVT24** [13797499]

10.00 **24 direkt** [84698611]
16.20 **Babel (R)** [8411949]
16.50 **Vetenskapsmagasinet (R)** [8494272] Även 20/10.
17.20 **Dr Åsa (R)** [77949]
17.50 **123 saker (R)** [28369]
18.20 **Nyhetsstecken** [6256562]
18.30 **Oddasat** [92340]
18.45 **Uutiset** [170340]
19.00 **Det ondas vetenskap** [78415]
Amerikansk vetenskapsdokumentär från 2008. Seriemördare och grymma paramilitärer – kan hjärnforskarna med sina magnetröntgenkameror förklara deras grymma handlingar?
19.55 **Rapport** [6968104]
20.00 **Vem vet mest?** [4611]
Frågesport. Även 19/10.
20.30 **Ramp** [3982]
Ungdomsmagasin. Vuxna rasister. Är rasism vanligare bland ungdomar än äldre? Även 20/10, 22/10.
21.00 **Gudarnas skymning** [8291]
K special. ”Nibelungens ring” är en storslagen saga om guld, makt och undergång. Även 19/10, 20/10.
21.30 **Takashi Murakami leker med konsten** [7562]
K special. Inom dagens konstvärld är 40-årige Takashi Murakami Japans mest framgångsrike konstnär och också en av konstvärldens bästa investeringar. Även 19/10, 20/10.
22.00 **Aktuellt** [4475]
22.30 **Beckman, Ohlson & Can** [3746] Kultursamtal. Del 4 av 13.
23.00 **Sportnytt** [15253]
23.15 **Regionala nyheter** [3344494]
23.25 **Rapport** [6429889]
23.30 **Sleeper cell** [60098]
Del 8 av 8. Darwyn söker upp Farik för en sista konfrontation.
0.25 **Ashes to ashes (R)** [4628760]
1.20 **Kobra (R)** [1131876]
Del 1 av 9. Även 19/10.
1.50–2.20 **Zapp Europa (R)** [6789708]
Även 21/10.

7.30 **Nanny** [677814]
8.00 **Våra bästa år (R)** [2291746]
8.55 **Montel Williams show** [2230659]
9.50 **Top model 6 (R)** [2602340]
10.45–11.40 **Oprah Winfrey show (R)** [3721659]
12.30 **Rachael Ray** [2453291]
13.25 **Alla älskar Raymond** [8611678]
13.50 **Våra bästa år** [8848185]
14.40 **Oprah Winfrey show** [4063746]
15.35 **Close to home** [5826098]
16.30 **Just shoot me (R)** [844524]
17.00 **Top model 6** [827982]
18.00 **Simpsons** [856369]
18.30 **How I met your mother** [864388]
Amerikansk komediserie.
19.00 **How I met your mother** [224611]
Amerikansk komediserie.
19.30 **Scrubs** [223982]
Amerikansk komediserie.
20.00 **Ensam mamma söker (R)** [686562] Svensk realityserie från 2008.
21.00 **Sing a long (R)** [226104]
Svenskt underhållningsprogram.
22.00 **Extra extra! (R)** [240659]
Svenskt humorprogram från 2008. Del 5. Programledare: Måns Möller.
22.30 **Singing bee** [214369]
Svenskt underhållningsprogram från 2008. Del 5. Delta-gare är: Egron Nilsson, Kenta Westergren, Johan Sterneus, Angelica Karlsson, Mia Lindström, Emma Rydqvist och Sanna Westin. Programledare: Hanna Hedlund.
23.30 **Secret Window** [5902611]
FILM Amerikansk thriller från 2004. I-rollerna: Johnny Depp, John Turturro.
1.20 **Häxorna i Eastwick** [39980437]
FILM Amerikansk skräckkomedi från 1987. I rollerna: Jack Nicholson, Cher.
3.35 **Interview with the assassin** [2229031] Amerikanskt drama från 2002. I rollerna: Raymond J. Barry, Dylan Haggerty.
4.55–5.45 **Fab 5 (R)** [8201692]

6.50 **Nyhetsmorgon** [51060388]
11.00 **Nyheterna** [895543]
11.05 **Efter tio** [2321369]
12.00 **Nyheterna** [271814]
12.05 **Efter tio** [408562]
12.45 **Hem till gården** [699456]
13.10 **Hem till gården** [1083630]
13.45 **Nyhetskanalen** [8057814]
14.00 **Trav: Dagens rätt** [403291]
14.30 **Full bricka** [7610456]
15.25 **Nyhetskanalen** [6222253]
15.30 **Doktorn kan komma (R)** [261562]
16.25 **Advokaterna (R)** [290340]
17.25 **Will & Grace (R)** [292307]
17.55 **That '70s show (R)** [626340]
18.25 **Trav: Fredagsflex** [7133746]
18.30 **That '70s show (R)** [499678]
18.55 **Berg flyttar in (R)** [7391036] Svensk underhållningsserie från 2008. Del 4 av 8. Carina Berg flyttar in hos Skaras egen Bert Karlsson.
19.20 **Keno** [284659]
19.30 **Lokala nyheter** [403746]
19.35 **Lokalt väder** [1422727]
19.40 **Ekonominyheterna** [5258104]
19.50 **Vädrät** [5254388]
20.00 **Nyheterna** [251765]
20.30 **Postkodmiljonären** [250036]
21.00 **Idol 2008** [653369]
Direkt. Svenskt underhållningsprogram från 2008. Del 17 av 25. Programledare: Peter Jihde. Även 19/10.
22.30 **Fredag hela veckan** [230272]
Svenskt humorprogram från 2008. Del 3 av 10. Första akten. Programledare: Peter Magnusson, David Hellenius.
23.00 **Nyheterna** [832369]
23.25 **Idol 2008** [3515807]
23.40 **Fredag hela veckan** [7152630]
0.10 **Säsongsavslutning: Numbers** [7397296]
1.10 **Boston legal** [8528215]
2.05 **Vincent (R)** [2061383]
3.35 **The American dream** [7156418]
FILM Amerikansk komedi från 1999. I rollerna: Bruce Willis, Albert Finney.
5.35–6.00 **Lättlagat (R)** [3118673]

6.00 **God morgon med A-laget**
10.00 **Veta**
10.00 Ramp debatt 10.30 Station T 11.00 På tal om matte (R)
15.55 **Uteliv**
16.25 **Hill Street Blues (R)**
17.14 **Kortnytt**
17.15 **Station T**
Underhållning och sport av högsta klass.
17.45 **BUUS-fredag**
Ärter. Finns det riktiga ärter i ärtpåsar?
18.15 **TV-nytt**
Programmet kan också ses på svenska.
18.30 **Obs**
Aktualiteter.
19.00 **Vi på Langedrag**
Del 17 av 27. Brunstkamp och öringfiske.
19.25 **Norge runt**
Bruksbåt. Stämningsfulla snapshots från Norges television.
19.30 **Ljusets nyckel (R)**
Del 3 av 3. Dansk thrillerserie för barn.
19.56 **Futz**
En kanadensisk animation om en liten, smart man, som ständigt råkar ut för trassel.
20.00 **TV-nytt**
20.20 **Sportnytt**
20.25 **5 minuter**
Bakom kulisserna på FST5: Helsinki International Horse Show.
20.30 **Boktid**
Barndom är temat för höstens första Boktid. Rafael Wardi och Sirpa Kähkönen har läst Bo Carpelans roman Barndom.
21.00 **Nero Wolfe: Nero Wolfe går ut**
Amerikansk deckarserie.
22.30 **Dokumentären: Gitmo (R)**
De svenska dokumentärfilmarna Tarik Saleh och Erik Gandini gör ett försöka att ta reda på vad som egentligen händer på USA:s militärbas på Kuba, i Guantanamo Bay.
23.45 **Oddasat**
0.00–0.48 **Eftersnack**

ÅLANDSKANALEN
KI 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30.

Nyheter/Debattprogrammet ”Rakt på”.
Veckans gäst: Krister Ståhlberg, direktör för Svenska Kulturfonden. Programledare: **Nina Fellman.**

ÅLANDS RADIO 91.3 MHZ
6.45–10.00 Gomorron. Med Leif Sundberg. 6.50 Beträktelse. Av Anette Bergbo. Sänds även c:a kl. 19:40. 6.55 Ålandsnytt. 7.00 Aktuellt. 7.30 Ålandsnytt. 8.00 Aktuellt. 8.30 Ålandsnytt. 9.00 Musikaletten. Världsmusik. 9.30 Ålandsnytt. 9.45 Sagostunden. I dag lyssnar vi till den sista delen av sagan Kringel-Olle, skriven av Walter Stenström och uppläst av Astrid Olhagen. Även 11:30. 10.00–14.00 Mittpådan. Med Tom Wiklund. 10.30 Ålandsnytt. 11.30 Ålandsnytt. 11.40 Musik. 12.00 Aktuellt. 12.10 Evenemangstips. Sänds även kl. 17:15 12.15 Kulturen. Sänds även kl. 16:45 och i repris på söndag kl. 08:15. 12.30 Sagostunden. Samtliga avsnitt av sagan Kringel-Olle, skriven av Walter Stenström och uppläst av Astrid Olhagen. 13.00 Ålandsnytt. 13.03 Veckans gäst. Sänds i repris på lördag kl. 12:00. Med Tom Wiklund. 14.00 Ålandsnytt. 14.03 Firarmix. Med Petronella Thorén. 15.00 Ålandsnytt. 15.03 Firarmix fortsätter. 16.00 Aktuellt. 16.15–17.45 Åland i dag. Nyhetsmagasin med reportage, intervjuer och debatter. Med Tony Wikström. 17.00 Ålandsnytt. Sänds även kl. 18:00. 17.45 Kulturen. Repris. 18.00 Aktuellt. 18.03 Ålandsnytt. Sänds även kl. 19:00. 18.06 Musik. 18.15 Evenemangstips. Repris 18.20 Musik. 18.30 Gäst i Gomorron-studion. Repris från Gomorron. 18.40 Musik. 19.00 Ålandsnytt. Från kl. 16:00. 19.10 Åland i dag. Från kl. 15:15-16:00. 20.00 Ålandsnytt. Från kl. 17:03. 20.03 Åland i dag. Från kl. 16:10-16:45. 20.40–20.45 Beträktelse. Repris. 5.30–9.00 Musik.

Debattprogrammet ”Rakt på” kl 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30

5.55 **Ettans morgon-tv** [39706185]
9.15 **Dalens härskare (R)** [5381340]
10.05 **Nöjesrävarna** [6784678]
Del 5 av 5.
10.30 **Kungskonsumenten** [3678]
11.00 **Tv-nyheter** [37833]
11.05 **Livet i Ballykissangel (R)** [3986678] Fula figurer.
12.00 **Ettans morgon-tv: Dagens rubriker** [17302]
13.00 **Tv-nyheter** [77727]
13.05 **Valet 08: Medborgarnas kommunkväll** [1555291]
15.00 **Tv-nyheter** [92949]
15.05 **Fader Dowlings mysterier** [6977765]
15.51 **Luftresa till Europas kuster** [105228524]
16.00 **Mot** [6123]
16.30 **En sann historia** [9814]
17.00 **Tv-nyheter** [59320]
17.08 **Livet i Ballykissangel (R)** [300871272]
18.00 **Tv-nyheter och väder** [1659]
18.30 **Jaakko och världserövrarna** [86562]]
19.05 **Walle reser runt: Alpos klockor** [3797441]

19.10 **Tillbaka till Aïdensfield** [2589456]
20.00 **Svälj skrattnet** [630]
20.30 **Tv-nyheter och väder** [13272]
20.55 **Sportrutan** [8696494]
21.00 **Valet 08: Valzoom** [11123]
21.45 **Strada** [865982]
22.15 **Mitt liv utan mig** [665833]
FILM Kanadensiskt drama från 2003. I den gripande filmen får en ung kvinna höra att hon har en allvarlig sjukdom och gör en lista över saker hon ännu vill uppleva. I rollerna: Sarah Polley, Amanda Plummer.
0.00 **Jericho** [31673]
Del 2. Offret ser ut att vara en annan man är man först trodde. Blev fel man mördad, eller vad ligger bakom mordet?
0.51 **Euronews** [107693963]
1.00 **Nyhetsfönster** [75007166]
4.00–8.00 **Nyhetsfönster** [86137321]

6.00 **Tellus-frågesport** [7611562]
6.50 **Lilla tvåan** [67488776]
9.00 **Oddasat** [30456]
9.15 **Regionala nyheter** [2951746]
10.35 **Lilla huset på prärien** [2950098]
11.25 **Gänget och jag** [7103776]
11.50 **Svängiga djur** [9882272]
11.55 **Monsterstallet** [1690123]
12.45 **Emil i Lönneberga** [83456]
13.10 **Bean** [7031017]
13.25 **Matgalna** [5190901]
14.25 **Gympa: Core med gymboll** [346307]
14.55 **Långt fallna** [723036]
15.20 **Ungkarlen Pekko (R)** [9911678]
15.45 **Svängiga djur** [5128475]
15.50 **Derrick** [1645611]
16.50 **Norge runt** [9011494]
16.55 **Svängiga djur** [9010765]
17.00 **Kim Måne** [67678]
17.19 **Lilla tvåan** [403129712]
18.00 **Familjen Metsola (R)** [53746]
18.50 **Tv-nyheter** [1171104]
19.00 **Regionala nyheter** [37340]
19.10 **Sportrutan** [7747611]
19.15 **Tvåans höstväder**

[7744524]
19.20 **Inrikesprofilen** [5399727]
19.35 **Vid lägerelden** [351104]
20.05 **På riskgränsen: Djuploda Amazonas** [905949]
Dykarnas mål är att i floden Amazonas finna okända arter. Arbetet försvåras av en ilsken, enögd kajman, av darrålar samt av smittobärande vampyrer.
20.35 **Återvinningsbröderna** [172253]
21.00 **Fatta micken** [67814]
21.50 **Tv-nyheter** [8900611]
22.05 **Sopranos** [2240185]
22.55 **Den hårda lagen: Kriminella avsikter** [9789746]
23.40 **Musik-tv: Klassiker** [7495307]
0.25 **Flabbdass** [60166]
0.50 **Terminal City** [5061296]
1.35 **Tellus-frågesport** [6321760]
2.00 **Frågespel** [4575302]
3.00 **Dolt ord** [4586418]
4.00 **Sudok** [4595166]
5.00–6.00 **Dolt ord** [4566654]

5.50 **Väder** [84600562]
6.25 **God morgon Finland** [82498098]
9.10 **Vad ska vi äta idag?** [9639765]
9.15 **Känslor och dofter** [5305340]
10.05 **Frågesport** [4771611]
10.50 **Emmerdale** [4077678]
11.20 **Köpkanalen** [2171253]
12.40 **Sportchatt och Poker** [7190272]
13.55 **Rappa tag** [903562]
14.25 **Frågesport** [359727]
14.55 **Jack & Bobby** [5371494]
15.50 **Nöjesnytt** [7567456]
15.55 **Frågesport** [8992543]
16.25 **De vackra och de djärva** [3129475]
16.55 **Nyheter** [9001833]
17.00 **Idols** [991291]
17.55 **Vad ska vi äta idag?** [2074036]
18.00 **Emmerdale** [129727]
18.30 **Bostadsmarknaden** [137746]
19.00 **Sjuans nyheter** [142123]
19.15 **Dagens väder** [7645299]
19.20 **Ekonomi nyheter** [568123]
19.30 **Dolda liv** [596340]
20.00 **Bondbruden** [959920]
21.00 **Identitet** [582272]

22.00 **Tians nyheter** [938982]
22.20 **Resultatrutan** [9281320]
22.35 **Keno** [7970185]
22.36 **Formel 1: Extra** [103881384]
22.50 **Månadens bästa sekunder** [7991678]
22.55 **Old School – gänget är samlat** [942456] Amerikansk komedi från 2003. En hejdlös komedi om ett gäng studiekompisar som går till en sista kamp för den eviga ungdomen och mot medelålderns depression. I-rollerna: Luke Wilson, Will Ferrel, Vince Vaughn. Regi: Todd Phillips.
0.40 **Smallville** [7987031]
Ankomsten. Ett superstarkt par som anlänt med ett meteoritregn sprider fördelse när de letar efter Kal-El. Clark hittar Ensamhetens fästning. – Serien fortsätter med femte säsongens avsnitt.
1.35 **Vinstpotten late night** [9501215]
2.50–6.00 **Den rätta** [49829760]

”Var kan jag underteckna en protest mot mera kärnkraft runt Östersjön?”
”ANONYM FÖR UNDVIKANDE AV REPRESSALIER”

Krönika/Hanna Lahdenperä

Klichéfabriken

I ett par hus från mitt finns landets minst användarvänliga filmuthyrning. Med nya filmer har man en sportslig chans – åtminstone är de så få att det inte är besvärligt att orientera sig mellan Silke och Zombie Strippers (så många frågor!) – men äldre filmer är sorterade alfabetiskt enligt finsk titel utan något som helst genresortering.

Det finns en vägg med vad som är nästan, men inte helt och hållet, olikt klassiker (Grease, The Magnificent Seven, the Matrix, Paraplyerna i Cherbourg) och en som skulle kunna tolkas som lite bättre film (Min granne Totoro, Ocean’s Eleven, Amélie) om det inte var för att alla Uno Turhapuro-filmer finns där.

Jag stod där och försökte göra ett slumpmässigt och synnerligen ovetenskapligt filmtest, inspirerad av Alison Bechdels seriekaraktär Ginger som i en strip från 1985 bara går på bio om filmen 1) har minst två kvinnokaraktärer som 2) talar med varandra 3) om något annat än män. Den senaste film hon lyckats se var Alien, från 1979. Där betyder ”samtal” så vitt jag minns de korta utbyten Ripley har med en hysterisk Lambert om man inte räknar skeppsdatorn Mother, men man ska tydligen inte vara nogräknad.

I min videoaf-fär klarar ljuvliga Bend It Like Beckham Bechdeltestet, föga överraskande. V för Vendetta klarar sig också, lyckligtvis, liksom Imagine Me and You. Det går sämre eller riktigt dåligt för The Eternal Sunshine of the Spotless Mind, Sideways och High Fidelity.

Stranger Than Fiction får godkänt, men förlorar på annat. Maggie Gyllenhaal som Ana Pascal blir en vansinnigt irriterande filmkliché, den charmigt stolliga drömflickan. Hon finns till för att verka förlösande i den manliga huvudkaraktärens livskris och lära honom någonting carpe diem-artat, inte för att själv utvecklas eller berätta något. Skolexempel: Natalie Portmans karaktär Sam i Garden State, en film som för övrigt också klarar Bechdeltestet, eftersom Sam pratar en del med sin mamma.

I ett missriktat anfall av forskarnit gick jag sedan på bio och såg Sex and the City för att se hur kvinnors vänskap förmodas se ut. De 148 minuterna får jag aldrig tillbaka även om filmen får Bechdelgodkänt, men så handlar testet inte heller om kvalitetsdiskussion kring vare sig film eller samtal.

Bechdeltestet ger bara godkänt och underkänt, och det är det som är poängen. Alla filmer som inte klarar testet är inte dåliga, alla som klarar det är inte bra. Att så få klarar det över huvudtaget är det intressanta.

debatt

MESSA NYAN
Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

1 år tog det, efter valet alltså, nu är gnället och tjafset igång mellan bondepartiet och Liberalerna! Hur ska dom kunna fortsätta sitt ”äktenskap” 3 år till? **050.**

Så proffsig Kultursoppa i Museet. Heja Åland! **www.com**

Vem är den söta blonda tjejen med flåtor och rutig jacka, svarta mju-kisbyxor och brukar åka buss?? **Mvh passageraren.**

Helt ok att sexbutiken finns, men lite smaklöst att man måste se de där halvnakna dockorna och krmskramset när man skall köpa mat. Åtminstone kunde de lämna skyltfönstret. **Moral-tant.**

Jäkla vägarbetare som ska jobba med vägen som är ut mot Lemland/Lumparland så att vi cyklar allt mer och mer blir argare och förvirrade om var vi vettiga cyklar får cykla någonstans. Ja, man får ju för tusan inte cykla på gångstigen nu mer heller. Tvi er som skiter i oss cyklar, ni som jobbar med vägen vid Strandnäs skola. **Mvh en arg cyklist med röd cykel!**

Ni i centern får igen vårt förtroende. Kämpa på. **Bonde i norr.**

J...a paller att smör är dåligt för våra tonåringar i skolan. Tänker ni hålla på så här så tar jag hem min barn när jag skaffar några och lagar lunch åt dem **Paller så in i h.....e.**

På tal om Apollo 3 det finns nog flera på Åland som har övermaskinmästarbrev för både ånga och motorfartyg. **Saltvikarn.**

Till er som tog bort vanlig mjölk och smör ur skolorna vill jag bara säga take care off your one business. And give the tenns the helsy food back. **J...a jål.**

Bara nyfiken, är det fler som har svårt att verkligen sova när det är fullmåne? **040.**

Såg en man med hund flera gånger i onsdags på stan. Husse skulle säkert sagt ja till både en klippning och varmare kläder, men hunden såg välmående och glad ut. På kvällen blir husse bemött av två polisbilar, en från varje håll på Norra Esplanadgatan. Troligen var han ingen brottsling, eftersom ni för igen. Är det så här vi ska möta udda besökare? **www.visitaland.com?** **040.**

Göra det besvärligt för bilister? Det jobbar man ju på hela tiden och det är man så väldigt bra på att snart har vi både en bil- och människofri innerstad. **0457.**

Pengar är inte allt! Vilken fin syn du har på tingens ordning! Förmår värdesätta andra saker i livet än pengar. All heder till dej. **0457.**

Onödigt att sätta obduktionsartikeln på första sidan. Texten var obehagligt vinklad och rubriken smaklös. Använd omdömet! Försök inte med kvällstidningsjournalistik det går inte hem. För övrigt ett intressant ämne som behöver belysas på rätt sätt. **Kritisk läsare.**

GODBY TEL 43 250

HÖST-MARKNAD

lördag 18 oktober kl. 9.00-16.00

Kaffe med dopp hela dagen!

F:ma ERIK MATTSSON

allt du behöver - ändå klöver över!

VARO 09-20 • LÖRD 09-16 • SÖND 12-16

Var kan jag underteckna en protest mot mera kärnkraft runt Östersjön? **Anonym för undvikande av repressalier.**

Muminmuggen, säsongsmuggen som kostade 169 sek i Sverige kostar 15,95 på Sparhallen och vanliga muminmuggarna kostar 13,40. Varför så stor prisskillnad? **040.**

Biofrimärket har en hattprydd man i salongen. Posten borde veta bättre – en man tog alltid av sig huvudbonaden inomhus förr. Kvinnor höll den på. Borde inte märkena sakkunniggranskas innan de trycks? **0400.**

Vid bilköp. Betala aldrig mer än annonspriset, oavsett vad säljaren hittar på. Tag med någon kunnig, ej besserwisser för att bedöma bilen. En ”okrockad” bil är nästan alltid fixad. I 9,9 fall av 10, syns det om den är omlackad. Krockade bilar kan ha konstiga fel. ”Nyservad” motor kan betyda att inget gjorts på länge. Stämpel i servicebok säger inget om hur bra det är gjort, finns folk som far till verkstad och säger att vissa moment redan är gjorda hemma. **040.**

Tack Joe Brandt för din medverkan i pensionärstimmen. Lyssna gärna på reprisen lördag kl 14. **0457.**

Hur har ”cyklist” tänkt sig att till exempel vi som har över 10 km till närmaste butik, vilken befinner sig i stan, skall ta oss dit? Man kan inte fördra att äldre människor som inte är så krya längre skall orka cykla denna sträcka. Kollektivtrafik finns inte överallt. Skall vi kanske få värdekuponger för att en gång i veckan kunna köra till butiken? Eller ställer ”cyklist” upp och hämtar mat åt oss? **0400.**

Cyklist, det är högertrafik på g-banan, precis som överallt annanstans. Väldigt barnsligt och lågt av dig att hacka på någons språkkunskaper. Vad vet du, kanske hon går på Medis svenskakurs just nu? Man lär sig inte perfekt svenska genast. **0400.**

Den som tror det finns något sorts högre ”rättvise-väsen”, någon ”gud” eller annat opåtagligt tjafs, har enligt mitt tänk problem med verkligheten här och nu. Sådana människor vill jag väldigt gärna debattera verklighet med. **0457.**

Det klagas när bensinen är dyr på Åland. Men idag är Shell i Mariehamn med bland top 20 billigaste bensinpriserna i Finland. **0457.**

Tack till Tove på frisörlinjen för dagsverket. Du var jätteduktig! **Hälsn. från Häråfästat.**

Kvarglömda skor på Familia! En kasse med nya barnskor hittat i butiken efter Open by night. Fås mot beskrivning. **040.**

Skulle vara trevligt med singelkväll på Arken någon gång. **19-årig singelkille.**

Till cyklisten: Regler gäller även på gång- och cykelbana, man skall hålla höger sida och hur man uttrycker sig spelar väl ingen roll. Det har ingenting med saken att göra, lär av dina misstag. **040.**

Nu kommer halkan skriver trafikministern! Ha, det tror jag först när jag är i diket! Som vanligt! **050.**

Namninsamling mot kärnkraft finns hos Ålands Natur och Miljö, Norragatan 13 (vardagar kl 9-15) och Emmaus. **050.**

”Old time Rock and Roll” med Andrea Mattsson, tack! Hon är bra! **0457.**

Ris till Postens tidningsutdelare som först lämnar oss utan båda tidningarna på måndag morgon, och sedan inte kan få ut dem med ordinarie post trots påringning! Dåligt! **Måsvägen 2 C 18.** Enhetschef **Roger Forsberg** på Posten svarar:

Hej. Kommer inte ihåg fallet, men om kunden ringer före kl 09.00 så skickar vi ut missade tidningar med ”dagsutdelningen”. Om så inte skett kör vi ut dem kl 12.30 resp 14.30. **Red.**

En som undrar. Är Kira på **Klinten** som just blev 20 år singel? En som tittat länge efter dej. **Mvh killen :-)**

Nyans ros

...till **Dan** och **IngMari** på Kökar som bjöd alla på en väldigt god korvsoppa idag, onsdag. Tackar gör **En mätter å En glader.**

Rimmad eller gravad?

Dinkelpannkaka med sik, gjord av Åsa Mattsson, var bästa förrätt i tävlingen Ålandsmenyn. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

■Försökte nyligen tillreda den vinnande förrätten i Ålandsmenyn, som innehöll gravad sik. Resultatet blev mycket bra. Men sen smakade jag på siken, och var då inte nöjd. Bestämde mig för att läsa av etiketten för att inte köpa den på nytt i misstag. Råkade även se innehållsförteckningen och såg att den innehöll salt och kryddor och socker. Det betydde att det inte var en gravad sik!

Gravad fisk (sik/lax etc) tillagas med socker, (mindre) salt och kryddor. Rimmad (rimsaltad) fisk tillreds med salt och (mindre) socker och kryddor. Och vad värre var. När jag sen kollade i affärerna så visade det sig att det mesta, som kallades gravad fisk var rimmad fisk. Har hittat 7 olika ”gravade” fiskar (sik, lax) men 4 av dessa så har enligt innehållsförteckningen mer salt än socker. De är alltså rimmade.

Själv tycker jag inte alls om rimmad fisk, men tycker mycket om gravad fisk och därför uppmanar jag producenterna/ försäljarna av fisk på Åland att märka om fisken så att vi konsumenter vet om det är gravad eller rimmad fisk vi köper.

Ni måste skilja på rimmad och gravad fisk, precis som ni skiljer på kallrökt o varmrökt. Självfallet vet jag att detta bara handlar om ett litet i-landsproblem. För den, som är intresserad av matlagning är detta dock mycket viktigare än små å-lands problem, typ snus. **Stephan**

HÄLGE

ZITS

”Alexander Stubb bör få en chans att visa att utrikespolitik kan skötas öppet. Men han kunde bli litet försiktigare.”
JACOB SÖDERMAN I VASABLADET

ledare

Harriet Tuominen
Epost: harriet.tuominen@nyan.ax
Telefon: 528 464

Bland folk Harriet Tuominen

Rotlösa bli:nis

Ibland är det ett helsike att mogna. Man blir så allvetande, man blir så klok. Man ser alla fel som andra gör. Och man kan ju inte låta bli att tala om det.
Som i onsdags. Go´kväll hade kock i studion, det skulle vankas mat som kunde kombineras med champagne. Och det var inte svart kaviar och söt rysk champagne utan bli:nis med fransk champagne.
Bli:nis. Uttalat med långt första i och s på slutet.
Kocken redogjorde för receptet, förklarade att det rörde sig om ryska plättar. Men slet språkligt upp dem med rötterna och planterade om dem i något anglosaxiskt klimat. När varenda en som är född i Finland på 40-talet eller tidigare vet att det heter blini´, med betoning på sista i:et och i pluralis blinier, blinierna, inte bli:nis, bli:nisen.

Om jag alltså inte hade vetat att det inte heter som kocken påstod så hade jag möjligen följt med litet bättre och i stället hakat upp mig på att smeten var för pösig, den rann inte ut utan kunde stekas i små klickar. Och så var pannan för sval och utan smör. Det skall fräsa och puttra runt blinierna.
Men som sagt, det hann jag inte bekymra mig om.

Till mitt försvar må jag få anföra att jag i princip tycker det är jättetrevligt att man i Sverige börjar få upp ögonen för våra österländska delikatesser. En vacker dag kan det rentav dyka upp lakrom på bli:nisen. Och någon kanske förstår att memma är något slags ersättning för det osyrade brödet (?) och inte det den ser ut som.

Det finns en och annan sak som jag inte är expert på. Så hade jag till exempel inte den blekaste om vad en ”ninjaman” är för nånting när jag slog upp tidningen i går. Så konstigt som folk klär sig nuförtiden så utgår jag ifrån att alla är fullt normala mönstermedborgare tills de själva bevisar motsatsen.
Då är faktiskt ”finanskris” lättare att greppa, även om jag inte förstår mig på den heller. I all synnerhet inte efter att en läsare hört av sig och utförligt förklarat allt. Samt undrat vad jag menar med ”nyliberal”.
Han nämnde några österrikare från början av förra seklet och undrade om jag menar att de var nyliberala. Nej snälla. För det första har jag aldrig hört talas om dem förut, för det andra var de nog för gamla, tror jag. De kan inte gärna ha haft synpunkter på en global finansmarknad av dagens dimensioner, helt oberoende av liberal eller annan inriktning. Det fanns inget sådant på den tiden.
Inte gick heller min mormor omkring i sin ungdom och beskärmade sig över allt ont som internet kommer att föra med sig.
Däremot visste hon vad blinier är och hur man steker dem.
Och så gjorde hon en fantastiskt god memma i äkta näverrivor. I dag skulle väl det betraktas som miljöförstörelse.

Gäster som stannat. Rådjur betraktar många som en naturlig del av faunan. Mördarsnigeln däremot skulle de flesta vara av med. Och hur är det med lupinen? Mer vacker än skadlig? Foto: ERKKI SANTAMALA/ JONAS EDSVIK

Tål vår natur alla nya inflyttare?

Hör rådjuret till vår fauna? Lupinen då? Eller mördarsnigeln?
Finland skall om ett par år ha en strategi för att stoppa oönskade djur och växter från att spridas. Borde Åland fundera på samma sak?

Hur är det med rådjuret? Fanns en gång, utrotades och planterades in på nytt. Men var det möjligen inplanterat också den första gången?
Om vi låter naturen ha sin gång så kommer Åland att översvämmas av rådjur. Så är naturen normalt inte funtad. Det normala är att alla djur och växter lever i samverkan och hålls i balans. Om det finns för mycket av en sort så finns det naturliga fiender som tar vara på överskottet.
De åländska jägarna är inga naturliga fiender. Men Åland har säkert i tiden haft varg, som såg till att rådjursstammen hölls i schack. Nu finns den inte och rådjuren blir för många.

Mördarsnigeln vet vi att inte hör hemma här. Men av med den blir vi inte. Kammaneten – likaså en oönskad invandrare – kan ställa till elände i havet. Jätteflokkan har vi hört talas om och aktar oss för.
Men så ser vi mängderna av lupiner längs vägarna under försommaren och bara njuter av prakten. Och lovordar trafikavdelningen, som har skickat ut sina gubbar med fröpå-sarna för att glädja oss.
Tills vi läser att lupinerna hör till samma sort som mördarsnigeln och kammaneten; den hotar all annan växtlighet längs vägarna. Till slut har vi bara lupiner kvar. Inga prästkragar, ingen kattfot, inga blåklockor. Det blir ganska så tråkigt.

I Helsingfors har kaninerna blivit en plåga.

Det är tamkaniner, som har kommit loss och förökat sig. Nu förstör de allt i sin väg i parkerna. Vad händer när de sprider sig ut på landsbygden?
Kaniner skall inte föröka sig obegränsat. Inte gör hararna det heller. Var finns rävarna, som rimligen borde hålla stammen under kontroll?
Vi människor ställer till med så mycket obalans i naturen av ren okunskap att det är ifrågasatt om vi borde få röra oss fritt omkring. Men vem skulle hindra oss?
Vem hindrar oss att importera växter, som för med sig skadedjur som sedan inte går att utrota
Vem hindrar oss att pumpa ut ballastvatten från en annan del av världen med organismer, som plötsligt inte har en enda fiende men däremot kan ta kål på andra.
Vem hindrar oss att ta med oss djur och sjukdomar till andra delar av världen, djur och sjukdomar som sedan kan ta kål på växter och djur där. Det var det som blev drontens undergång. De arter som har utrotats under århundradenas lopp som följd av mänsklig aktivitet är oräkneliga. Tidigare förstod man det inte. Nu har folk åtminstone till en del fått upp ögonen.
Den som för ett antal år sedan såg tv-dokumentären om den giftiga agapaddan glömmer den inte. Paddan importerades till Australien för att ta kål på sockerrörsskalbaggen, men håller nu istället på att ta kål på Australien. Den förökar sig så kraftigt att den översvä-

mar inte bara trädgårdar utan också motorvägar.
Vad kan man göra? Rådjur, lupin, mördarsnigel och antagligen kammaneten är här för att stanna. Det är för sent att stoppa dem. Men framöver?
Visst behöves också Åland ett program för hur man stoppar inflyttningen av skadedjur och -växter. En lista på vad som redan finns här, vad som kan tänkas komma och hur man dels stoppar spridningen av inflyttade arter och, helst, stoppar inflyttningen av nya arter.
Och så gäller det att få allmänheten med på noterna, så det inte via privat import dyker upp ovälkomna gäster.
Amnet tas upp i gårdagens Hufvudstads-bladet, där journalisten Peter Buchert har en avslutande fundering:
”Mot den bakgrunden är det spännande att vår strategi för att stoppa främmande arter till stor del skall bygga på tillit till gott allmänt omdöme. Vi tror på frihet under ansvar. Men dronten är nog skeptisk där han tittar ner på oss från en molnkant i paradiset.”

Harriet Tuominen

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland
Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2007: 7.285 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
fn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:
Anna Björkroos/Malin Tillström
tfn (018) 528 442
sport@nyan.ax
Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax
Familjeredaktör:
Kiki Alberius-Forsman
tfn (018) 528 451
Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportchef: Johan Larsson
tfn (018) 528 462
sport@nyan.ax
ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef:
Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax
TRYCKERI Consa Print Ab,
Mariehamn, ISSN 0359-1414
PRENUMERATIONSPRISER
1.7.2008
Fortlöpande helår..... 189 €
halvår..... 100 €
kvartal 51 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER

Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12

Target: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219. 5,05 €+Isa

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket.
© lantmäterverket, tillstånd nr 364.

